

**ÉLTES MÁTYÁS ÁLTALÁNOS ISKOLA
ÉS KOLLÉGIUM
EGYSÉGES GYÓGYPEDAGÓGIAI
MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY
HAJDÚSZOBOSZLÓ
DÓZSA GYÖRGY út 10-12. sz.**

**„KIÁLLANI, S KIÁLTANI
ÉRETTÜK”**

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalom

1.	Bevezető	5
1.1	Az intézmény jövőképe, küldetésnyilatkozata	5
1.2	Az intézmény bemutatása	6
1.3	A Pedagógiai Program célja, feladata	8
1.4	A Pedagógiai Programot meghatározó jogszabályok	9
2.	NEVELÉSI PROGRAM	11
2.1	Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai	11
2.1.1	Iskola programja	13
2.1.2	A kollégium programja	29
2.1.3	Délutáni foglalkozások	31
2.1.4	Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény működésének elvei	32
2.2.	Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai	36
2.3.	Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	39
2.4.	A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	48
2.5.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	62
2.5.1.	A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők	62
2.5.2.	Tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	65
2.5.3.	Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	65
2.6.	A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	67
2.7.	A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	71
2.8.	A diákönkormányzat döntési jogkört gyakorol:	71
2.9.	A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	72
2.10.	A tanulmányok alatti vizsgák szabálya	74
2.11.	A tanulók felvételére, átvételére vonatkozó szabályok	76
2.12.	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	76
3.	HELYI TANTERV	78
3.1.	A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői	78
3.2.	A helyi tanterv tantárgyai, tartalmai	78
3.3.	Alkalmazott óratervek	81
3.4.	Alkalmazott kerettanterven felül elsajátítandó tananyag	85

3.5.	Választható tantárgyak	91
3.6.	Oktatási eszközök	91
3.7.	Tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	92
3.8.	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	93
3.9.	A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja a tanulók fizikai állapotának mérése	94
3.10.	A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése.....	95
3.10.1.	Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai	102
3.10.2.	Az írásbeli beszámoltatás formái	103
3.10.3.	Oktatási eredményvizsgálatok	105
3.10.4.	A tanulók teljesítményének értékelése.....	106
3.10.5.	Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig.....	106
3.10.6.	A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai.....	106
3.10.7.	Az autisztikus spektrumban élő tanulók ellenőrzése, mérése, értékelése, minősítése	107
3.11.	A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez kapcsolódó elvek	109
3.11.1.	Beszéd fogyatékos és értelmi fogyatékos tanulók	109
3.11.2.	Autisztikus spektrumban élő tanulók.....	112
3.12.	A tanuló tovább haladása.....	113
3.12.1.	A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei	113
	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	114
4.	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	115
4.1.	A Pedagógiai Program elfogadásának szabályai, hatályba lépése, felülvizsgálata, nyilvánosságra hozatala.....	115
4.1.	Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai.....	117
4.2.	A Pedagógiai Program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék	118
4.3.	Fenntartói és működtetői nyilatkozat	119

1. Bevezető

Az Éltes Mátyás Általános Iskola és Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Intézmény Pedagógiai Programja tartalmazza az intézmény oktató-nevelő munkájának keretszerkezetét, illetve azokat a normákat és előírásokat, amelyeknek megtartása, érvényre juttatása, a lehetőségek szerinti legkedvezőbb feltételeket biztosítja iskolánk sikeres oktató-nevelő munkájának elvégzéséhez.

1.1 Az intézmény jövőképe, küldetésnyilatkozata

- *Jövőképünk*

Intézményünk valamennyi dolgozója minden erejével, szakmai tudásával arra törekszik, hogy a tanulók szeretetteljes légkörben, következetes példamutató munkával emberségre, erkölcsi normák szerinti életvitelre neveljen. Képességeiket figyelembe véve egyéni megsegítéssel, bánásmóddal, speciális fejlesztési módszerek alkalmazásával, kompetenciái fejlesztésével felkészítse a társadalomba való beilleszkedésre.

A magas szintű nevelő-oktató munkához szükséges tárgyi, technikai felszereltség biztosítása, anyagi háttér megteremtésével.

A partnerközpontú működésre való törekvés a szervezeti kultúra fejlesztése a 21. század korszerű iskolájának alapfeltétele. Az intézmény fejlesztésének elősegítése, a szervezet erősségeinek, és fejlesztendő területeinek feltárása központi célunk.

- *Küldetésnyilatkozat:*

„Nem lehet mindig megtenni azt, amit kell, de mindig meg kell tenni azt, amit lehet.”

Bethlen Gábor

- *Bemutatózó*

„Kiállani, s kiálltani érettük”

/Darvas József/

Dolgozóink és nevelőink hitvallását tükrözi a fenti idézet.

Intézményünk 1957. óta végzi a fogyatékos tanulók nevelését, oktatását, gondozását.. Beiskolázási körzetünk Hajdú-Bihar Vármegye.

Többcélú, közös igazgatású köznevelési intézményként jelenleg 8 osztályos általános iskolánk és 40 férőhelyes kollégiumunk működik.

Logopédiai osztály működik ép értelmű, súlyos beszéd fogyatékos tanulók számára 1-4. évfolyamon.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását lelkes szakembergárda végzi.

A pedagógusok munkáját gyermekorvos, pszichológus, ápolónők, gyógypedagógiai asszisztensek és kollégiumi gyermekfelügyelők segítik.

Intézeti programunkban kiemelt szerepet kap a gyermekek szeretetteljes nevelésén alapuló felzárkóztatás, tehetséggondozás, az életre való felkészítés, a társadalomba való beilleszkedés segítése.

A kötelező tanórai foglalkozásokon túl változatos programokat biztosítunk tanulóink számára. Szakkörök, délutáni szabadidős tevékenységek, gyógylovaglás, kutyás-terápia segíti tanítványaink személyiségének fejlődését.

A tanulási kudarcok enyhítése érdekében pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozásokon vesznek részt a tanulók

Bár anyagi és tárgyi feltételeink szűkösek, igyekszünk pályázatok útján és támogatók segítségét kérve, minél jobb feltételeket és körülményeket biztosítani neveltjeink számára.

A kollégiumban egyre családiasabb körülményeket igyekszünk biztosítani a vármegye más településein lakó, de iskolánkban tanuló gyermekek részére.

Fontosnak tartjuk a hagyományok ápolását, ünnepek, rendezvények évenkénti megrendezését.

Kapcsolatot keresünk és tartunk más intézményekkel, nyitottak vagyunk minden városi programra.

2015. szeptember 1-vel leválasztásra került a gyermekotthoni egység, azóta iskola és kollégiumként működünk.

2017. szeptember 1-vel kezdte meg működését az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény egységünk.

2018. augusztus 1-vel szerveződött meg az utazó gyógypedagógusi hálózat. Szeptemberben kezdte meg működését, feladatuk a sajátos nevelési igényű tanulók gyógypedagógiai fejlesztésének ellátása a Berettyóújfalui Tankerületi Központ illetőségi területén. (Berettyóújfalui járás, Derecskei járás, Hajdúszoboszlói járás, Püspökladányi járás)

2020-2021-es tanévben, szeptember 01-vel kezdte meg működését intézményünk Berettyóújfalui Telephelye.

Pedagógusaink érdeklődésüknek megfelelően továbbképzéseken vesznek részt. Szívesen vezetik a pedagógus, szociálpedagógus hallgatók szakmai gyakorlatát.

Munkánk nyomán szeretnénk, hogy gyermekeink - képességeikhez mérten - beilleszkedve az épek társadalmába, annak hasznos tagjává válhassanak.

1.2 Az intézmény bemutatása

Az intézmény feladatai:

Iskola

Sajátos nevelési igényű tanulók számára folyik az nevelés-oktatás és a fejlesztő nevelés.

- *Értelmi fogyatékos tanulók részére:*

Általános iskolai nevelés-oktatás 1-8. évfolyamon

Tanulásban akadályozott (enyhe értelmi fogyatékos) tanulók részére, 2016. szeptemberétől integráltan középsúlyos értelmi fogyatékos (értelmileg akadályozott) tanulók részére .2017 szeptemberétől értelmi fogyatékos autista tanulókat is fogadunk.

A gyógypedagógusok és pedagógusok munkáját gyógypedagógiai asszisztensek segítik.

A nevelő-oktató munka a Kerettanterv alapján készült helyi tanterv szerint folyik.

A tanulók a napközis és a kollégiumi foglalkozásrendszerbe építve számos tanórán kívüli, kötelező és választható foglalkozásokon gyarapíthatják tudásukat és tölthetik el hasznosan szabadidejüket.

- *Súlyos beszéd fogyatékos tanulók számára:*

Általános iskola 1-4. évfolyamon

1998 szeptemberében szerveztük meg a logopédiai tagozatot. Ide ép értelmű, súlyos beszéd fogyatékos tanulókat fogadunk.

Logopédus és gyógypedagógus szakemberek segítségével intenzív beszédterápián vesznek részt a tanulók. Speciális fejlesztő foglalkozások segítik a tanulók egyéni előrehaladását.

A tanulók fejlődési ütemük alapján szakértői vizsgálat után kerülhetnek vissza a körzetileg illetékes általános iskolába.

- *Súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók részére*

Fejlesztő nevelés-oktatás

2016 szeptemberétől a 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 6. §-a alapján nyújtunk a súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók részére fejlesztési lehetőséget a fejlesztő iskolai oktatás keretein belül. Amennyiben gyermek fejlesztése intézményes keretek között nem oldható meg, a Szakértői Bizottság javaslata alapján otthoni ellátás keretében egyéni fejlesztést biztosítunk.

Kollégium

A sajátos nevelési igényű tanulók részére nyújt kollégiumi ellátást.

A vármegye más helységeiben lakó, de iskolánkban tanuló gyermekek számára biztosítjuk hét közben a lakhatást. A tanulók általában hét végén szüleikkel saját otthonukba távoznak.

Az ellátás ingyenes, csak az étkezésért fizetnek térítést a szülők.

A kollégiumi férőhelyek számra 40.

A kollégium saját programját az iskolai programok figyelembe vételével készíti el. Biztosítja a tanuláshoz szükséges feltételeket és a szabadidő hasznos eltöltését.

Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény működésének elvei a kitűzött célok és feladatok tükrében mutatkoznak meg. Két alapvetően fontos területet lát el, szakember biztosítás, mely az utazó gyógypedagógus hálózat működtetésével valósul meg. Másik fontos terület az a szakmai segítségnyújtás, melyet az utazó gyógypedagógusok a minden napi munka végzésük során a többségi intézményekben integráltan oktató sajátos nevelési igényű tanulók körében terápiák alkalmazásával, habilitációs rehabilitációs órák megvalósításával végeznek, valamint feladatellátási helyükön segítséget adnak a többségi intézményekben dolgozó pedagógusoknak, szakmai és módszertani tantervi vagy egyéb tekintetben felmerülő kérdésekben. E tekintetben a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését-oktatását többféle módon segítik.

1.3 A Pedagógiai Program célja, feladata

A Pedagógiai Programba foglalt előírások, szabályzók célja biztosítani az iskola törvényes működését, az iskolai nevelés és oktatás zavartalan megvalósítását, átfogja az intézmény minden területét.

A Pedagógiai Program legfontosabb feladata azoknak a szabályoknak, előírásoknak a meghatározása, amelyek biztosítják az intézmény:

- törvényes működését a közösen elfogadott szabályok, normák megtartásával,
- céljainak és feladatainak megvalósítását a Házirenddel, a Szervezeti és Működési Szabályzattal összhangban,
- oktató-nevelő munkájának maradéktalan és törvényes ellátását,
- belső rendszabályait, amelyek az iskola autonómiájára, a tanulók művelődéshez való jogára valamint a pedagógus alkotói szabadságára épül.

Az iskola nevelőtestülete fontosnak tartja:

- hogy tevékenységével a tanulók sokoldalú fejlesztése valósuljon meg a szabályozott és rendszeresen ellenőrzött intézményi folyamatok és a törvényi előírások keretei között,
- hogy partnereinek véleményének, igényeinek figyelembevételével fejlesztjük oktató-nevelő munkánkat,
- hogy intézményünk a tanulók igényeinek kíván megfelelni, s érdekeiket szolgálni,
- hogy a minőségi munkavégzés meglévő elemein túl megfeleljünk a folyamatosan változó kihívásoknak, fokozatosan növeljük a hatékonyságot és az eredményességet. Ehhez elengedhetetlennek tartjuk a párbeszédet partnereinkkel, hiszen csak közösen, egymás kölcsönös tisztelete mellett érhetjük el céljainkat,

1.4 A Pedagógiai Programot meghatározó jogszabályok

Az Éltes Mátyás Általános Iskola és Kollégium, EGYMI Pedagógiai Programja az alábbi jogszabályokra épül:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.);
- 2023-as LII. törvény a pedagógusok életpályájáról ;
- 401/402 és 403/2023(VIII.30) Kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023.évi LII.törvény végrehajtásáról ;
- 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról;
- Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához
- Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához
- A Nemzeti alaptanterv (Nat) kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet;
- A kollégiumi nevelés országos alapprogramja
- A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei;
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvény;
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet;

- Nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény;

Az iskola Pedagógiai Programja az alábbi intézményi dokumentumokra épül:

- az iskola korábbi, a Berettyóújfalui Tankerületi Központ (fenntartó) által elfogadott Pedagógia Programja,
- az iskola Házi rendje,
- az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata.

2. NEVELÉSI PROGRAM

2.1 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

Általános iskolai nevelés-oktatásban

A gyermekeknek olyan alapismeretek nyújtása – személyre szóló felzárkóztatás és tehetséggondozás, szeretetteljes nevelés -, amely felkészíti őket a majdani önálló életvezetésre, a társadalomba való beilleszkedésre.

Ennek érdekében az alábbi feladatok megvalósítását tűzzük ki célul:

- Nyújtson minden tanulónak olyan korszerű, továbbépíthető alpműveltséget, amely elősegíti a képességek minél teljesebb kibontakozását.
- Biztosítsa az egyénre szabott speciális képességfejlesztést, mint:
 - felzárkóztatás
 - kiegészítő ismeretek nyújtása
 - habilitáció
 - rehabilitáció
 - mozgásfejlesztés
 - beszédfejlesztés
 - pályorientáció
 - szakkörök
- Az értelmi fogyatékos autista tanulók esetében a sérülésből következő fejlődési hiányok, elmaradások kompenzálása az alábbi területeken:
 - elemi pszichoszomatikus funkciók
 - szenzomotoros készségek
 - szociális készségek
 - kommunikáció
 - kognitív készségek
- Mindezen tevékenységek tartalma tegye lehetővé az iskolák közötti átjárhatóságot.
- Biztosítsa a nevelés és oktatás minden területén a világnézeti szabadságot.
- Közvetítse a társadalmilag elfogadott erkölcsi normákat.
- Ébressze fel bennük az egészséges életmód iránti igényt, edzett fiatalokat neveljen.
- Tegye képessé őket esztétikai igényük kialakítására, a szép befogadására, megteremtésére, megóvására.

- Készítse fel a tanulókat, a fiatalokat a fizikai munkára, a termelésben a gazdálkodásban való részvételre, amely szolgálja esetleges továbbtanulásukat, munkába állásukat.
- Mindezek által fejlődjön a tanulók, fiatalok teljes személyisége.
- Nevelésünk, oktatásunk közvetítése a nemzeti kultúra értékeit, biztosítsa az intézeti hagyományok ápolását.
- Az alapelvek, értékek jelenjenek meg az iskola helyi tanterveiben, a kollégiumi programban.
- Fontos feladatunk a felzárkóztatás és tehetséggondozás minden tanulónk számára, különös odafigyeléssel a sérült, etnikai kisebbséghez tartozó hátrányos helyzetű családokból érkezőkre.

Fejlesztő nevelésben:

- A súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulóink közoktatásban való részvételének biztosítása
- Tanulóink részesüljenek szükségleteiknek és fogyatékoság struktúrájuknak megfelelő nevelésben, oktatásban, egyéni fejlesztésben, s ezek hatására javuljon életminőségük.
- A lehetőség szerinti legnagyobb önállóság elérése, a társadalomba történő mind teljesebb beilleszkedés
- A családok szakmai megsegítése, tehermentesítése

Feladata

- A sajátos nevelési igényű (értelmi fogyatékos és beszéd-fogyatékos) tanulók szükséglete alapján történő speciális fejlesztése, nevelése-oktatása, felzárkóztatása, tehetséggondozása, az életre való felkészítése, a társadalomba való beilleszkedés segítése.
- A súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók képessé váljanak a család életébe való beilleszkedésre, elfogadják az általános emberi értékeket, felkészüljenek a felnőtt életre, megfeleljenek a társadalmi elvárásoknak, elősegítve ezzel a társadalmi integrációjukat.

Pedagógiai alapelvek

- Az értelmi fogyatékos tanuló diagnosztizálása orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.
- A tanulók fejlődése eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési rendellenességeket mutatnak.

2.1.1 Iskola programja

Az sajátos nevelési igényű (értelmi fogyatékos) tanulók nevelési-oktatási jellemzői:

- A tanulók között jellemző különbségek alakulnak ki, amelyek megmutatkoznak:
 - a különbségeket létrehozó okok sokrétűségében
 - pszichikus funkciók eltérésében
 - a fejlődés ütemében, dinamikájában
 - a fejlesztés várható eredményeiben

- Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzők:
 - a téri tájékozódás
 - a finommotorika
 - a figyelem koncentráció
 - gondolkodási folyamatok
 - kommunikáció
 - szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései.

Ezek a jellemzők a tanulási képesség különböző mértékű zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét.

Fejlesztésük hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosítani:

- az ismeretek tartamát, mélységét
- a tevékenységformákat
- az alkalmazott módszereket.

A fejlesztés követelményei mindenkor a gyermek fejlődési üteméhez kell, hogy igazodjanak.

- A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelése, oktatása során figyelembe kell venni:
 - Az ismeretszerzés, a feldolgozás és alkalmazások során vezetésre, segítségre, folyamatos irányításra van szükség. A szenzorikus és mozgásos közlések befogadására fogékonyabbak, ezért képi szemléletes rávezetéssel eredményesebb a fejlesztés.
 - Tanulásban, ismeretszerzésük tervezésénél számolni kell a rövid idejű odafordulással, tevékenységi kedvvel, a figyelemkoncentráció zavarával, a verbális tanulás nehezítettségével.
 - A tanulási tempó, a bevésés jelentős változása, a tanulási helyzetekhez való kötődés, a bizonytalan megőrzés, a pontatlan felidézés igényli a fejlesztés idejének növelését, a sok gyakorlást.
 - A szociális képességek területén jelentkező akadályozottságok korrekcióját a fejlesztés, nevelés során folyamatosan szem előtt kell tartani.

- A fejlesztést nehezítő külső tényezők esetén különös hangsúlyt kell fektetni az egyéni megsegítésre.
 - Az értelmi fogyatékosághoz társuló egyéb fogyatékoságok, betegségek jelentős mértékben befolyásolják az egész személyiség fejlődését.
 - A pedagógiai folyamat során tág teret kell biztosítani a hátrányok kezelésére, az egyéni bánásmódra.
- A súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztő nevelése során figyelembe kell venni:
 - A fejlesztő ápolás-gondozás, a mindennapos tevékenység része legyen.
 - Az elsajátított ismereteket, készségeket folyamatosan szinten kell tartani.
 - A tanuló egyéni szükségleteinek és képességszintjének figyelembe vétele a szociális viselkedés, illetve az ezt megalapozó elemi készségek tanítása során.
 - Speciális módszerek, terápiák alkalmazása az észlelés, a verbális és nonverbális kommunikáció kialakítása, a gondolkodás, és az emlékezet fejlesztése során.
 - A különböző szociális, kulturális környezetből fakadó hátrányok csökkentése, kompenzálása.
 - Az alapszükségletek kielégítése, jó testi és lelki közérzet megteremtésére kell törekedni.
 - Fontos a fejleszthetőség, és az önálló tevékenykedés feltételeként a biztonságérzet kialakítása.

Az iskolai fejlesztés:

Alapfokú nevelés-oktatás 1-8. évfolyamon

Szakaszai

- alsó tagozat: 1-4. évfolyam

Kiemelt feladatai:

- pszichés funkciók fejlesztése
- differenciált eljárások, terápiák alkalmazása
- képességfejlesztés közvetlen érzéki tapasztalatok tárgyi cselekvéses tevékenységek
- tanulási, magatartási és viselkedési szokások kialakítása, megerősítése

- felső tagozat: 5-8. évfolyam

Kiemelt feladatai:

- az első szakasz eredményeire épül
- hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység
- előtérbe kerül a verbális szint, de megmarad a manipulációs és a képi szint is.

A pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció, rehabilitáció

Célja

- A sajátos nevelési igényű tanulók szocializációja, eredményes társadalmi integrációja.
- A fogyatékosságból eredő hátrányok csökkentését segítő programok az iskola helyi tantervének részeként működnek.
- A gyógypedagógus – esetenként más szakember véleményének figyelembevételével készíti el a fejlesztő programot, amely a tanuló különleges gondozási igényére épül és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakoztatását szolgálja.

A fejlesztés és tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók

- korigálására,
- kompenzálására,
- az eszükötudás fejlesztésére,
- a felzárkóztatásra,
- a tanulási technikák elsajátítására,
- a szociális képességek fejlesztésére,
- az önálló életvezetésre irányul.

Lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás.

A képességek kibontakoztatását segítő tevékenységek:

- Tanórai foglalkozások
- Nem kötelező tanórák
 - logopédiai egyéni fejlesztés
 - beszédfejlesztés
 - fejlesztő foglalkozás
 - egyéni korrekció
- Tanórán kívüli foglalkozások
 - szakkörök
 - iskolai sportkör
 - sportrendezvények
 - tanulmányi kirándulások
 - napközis, illetve tanulószobai foglalkozások
 - kollégiumi programok
 - diákönkormányzati programok
 - témahetek, témaprojektek
 - Éltes-napok

Az egyes tantárgyak osztályfokkonkénti követelményeit és a magasabb évfolyamba lépés feltételeit a helyi tanterv tartalmazza.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs órák helyi tantervi óráként szerepelnek. Valamennyi tantárgy a helyi tantervben összevont tantárgyként is szerepelhet, az előírt és a modul tantárgyakból, vagy a témakörök átcsoportosításából eredően.

Tantárgyi rendszer óraszámai, osztályonként

- 1-8. évfolyamokra kidolgozva táblázat formájában
- Logopédia: évfolyamokra kidolgozva táblázat formájában
- Kötelező tanórai foglalkozások időkerete és a nem kötelező tanórai foglalkozások időkerete, heti bontásban táblázat formájában.

Tantárgyi hagyományok

- Úszás
Az intézmény helyi tanterve tartalmazza a tanulók úszás oktatását.
A tanulóink úszás oktatása során fontos szerepet kap a prevenciós szemlélet, mely napjaink rohanó világában egyre nagyobb jelentőséggel bír. A tanulók órákat töltenek a nap során ülő helyzetben, aminek következtében egyre több a tartáshibás, elhízott gyermek. Az úszás lehetőséget nyújt az izomzat fejlesztésére és a problémák megelőzésére. Nagy a rehabilitációs szerepe a vízben történő fejlesztésnek. Jó hatással van az idegrendszeri sérülésben szenvedő gyerekek állapotának javítására. Célunk nem a versenyszerű úszás kialakítása, hanem a vízhez szoktatás, a vízbiztonság kialakítása.
- Logopédiai osztályt indítottunk 1998 szeptemberében, az ép értelmű, de súlyos beszéd fogyatékos tanulók számára. Beutalásukat a Hajdú-Bihar Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Vármegyei Szakértői Bizottsága és a Beszédjavító intézet végzi.
A kiemelkedően haladó, jó képességű tanulókat tanév végén felülvizsgáljuk és teljesítményüktől, fejlődésüktől függően visszakerülhetnek a területileg illetékes általános iskolába.
- Az etnikai kisebbséghez tartozó tanulók nevelésének-oktatásának hagyományai
 - A kisebbséghez tartozó tanulók a nevelés-oktatás folyamatában azonos ellátásban részesülnek, mint kortársaik
 - Biztosítjuk a többi gyerekhez hasonlóan a roma gyerekek szocializációját
 - A hátrányos helyzetből adódó lemaradások kompenzálását,
 - A kiemelkedő képességű tanulók tehetséggondozását,
 - Az életre való felkészítésüket
 - A munkára nevelést
 - A pályaorientációt

- Valamennyi roma tanulóval szemben kellő odafigyelést, megértést tanúsítanak dolgozóink. Segítik őket, egyéni adottságaiknak, fejlődési ütemüknek megfelelő személyre szóló felkészítésben vesznek részt.
- Számos lehetőséget biztosítunk a roma tanulók számára, hogy ápolják hagyományait, fejlesszék zenei, művészeti tehetségüket, mozgáskultúrájukat.

Speciális programok

Beszédjavító tagozat programja

A tagozat az ép értelmű, súlyos beszéd fogyatékos tanulók nevelésére, oktatására és beszédjavítására kijelölt alapfokú nevelési- oktatási intézményegység.

Célja a tanulók beszédének intenzív logopédiai kezeléssel történő javítása és iskoláztatásuk a beszédhiba (beszédzavar) kijavításának idejére.

Feladata, hogy a beiskolázottak optimális fejlődését elősegítve az általános iskolai tanulmányok zavartalan folytatását lehetővé tegye.

Az iskola munkája beszédterápiával, - mint alapfeladattal egészül ki.

Ebben az iskolatípusban a kitűzött célokat gyermekközpontú szemlélettel, a társadalmi szocializációt segítő képességek fejlesztésével, az elsajátítható műveltségtartalom megalapozásával, ill. fejlesztésével komplex módon valósítjuk meg.

A beszéd fogyatékos tanulók oktatásának pedagógiai szakaszai teljes egészében követik a Kerettantervben megfogalmazottakat.

Ennek során e tanulók fogyatékoságainak lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális szükségleteihez igazodva elsősorban a következő elvekhez alkalmazkodunk:

- a követelmények teljesítéséhez hosszabb időszavok, keretek megjelölése – ott, ahol szükség van;
- az előírt minimális teljesítményekre szükség esetén sajátos, a fogyatékoságuk megfelelő tartalmak, követelmények kialakítása és teljesítése;
- az iskola segítő megkülönböztetéssel, differenciáltan, egyénileg is segítse ezeket a tanulókat a követelmények elérésében, elsősorban az önmagukhoz viszonyított fejlődésüket értékelve.

A beszéd fogyatékos tanulók oktatása a NAT tíz műveltségi területe szerint kell, hogy történjen. A követelmények globális teljesítése biztosítja a teljes átjárhatóságot a többségi és a külön iskola között.

A Nemzeti alaptanterv követelményei azonban csak a beszéd- és a nyelvi zavarok kompenzálása és megszüntetése érdekében végzett folyamatos korrekciós, rehabilitációs és sérülés specifikus egyéni fejlesztő programok segítségével teljesíthetők.

A 2011. évi CXC törvény 50.§. 1. bekezdése szerint a tanulók felvételéről az iskola igazgatója dönt - a beszéd és más fogyatékoság esetén az Országos Szakértői Bizottságok vizsgálata és a Hajdú Bihar Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Vármegyei Szakértői Bizottság szakértői véleménye alapján.

A fenti törvény lehetővé teszi, hogy a tanköteles korú, de részképességekben 1-2 éves elmaradást mutató, súlyos beszédhibás tanulók részére az 1. évfolyamon belül előkészítő osztályt szervezzünk.

Az egyéni fejlesztés – mint alapfeladat – célja:

- a kialakult beszédhiba javítása, az aktív, passzív szókincs bővítése és a grammatikailag helyes, kifejező beszéd tanítása.

Feladat:

- A gyermek fejlettségi szintjéhez, a fejlődés üteméhez alkalmazkodó terápia.
- Beszédhiba javítása
- Articulációs mozgást ügyesítő gyakorlatok végzése.
- Hallási gyakorlatok végzése.
- Hangfejlesztés, hangrögzítés, automatizálás.
- A helyes légzéstechnika kialakítása
- Az összefüggő szöveges beszélgetés előkészítése
- A vízmotoros készség fejlesztése
- Az olvasás- írás-számolás, az „alapkultúrtechnikák” elsajátítását megalapozó vizuális készség fejlesztése.

A cél- és feladatrendszerek sikeres megvalósítását segítik még elő a speciális fejlesztőprogramok: a gyógytestnevelés és a lovas terápia.

A sajátos nevelési igényű (értelmi fogyatékos) tanulók számára biztosított logopédiai ellátás programja

A Kerettantervre épülő helyi tanterv biztosítja az 1-4. osztályfokban tanulók logopédiai ellátását.

Célja: nem csupán a beszéd rendellenességek javítás, ill. kompenzálása, hanem olyan átfogó, a teljes beszéd folyamatot érintő fejlesztő program megvalósítása, amely előkészíti, illetve kiegészíti a tanulóknak szabott sérülés specifikus eljárásokat.

Átmeneti speciális külön oktatással minél előbb a jól beszélő tanulók szintjére juttassa el a beszéd fogyatékos gyermekeket, ezzel a további iskolai pályafutás során tegye lehetővé a velük való együtt haladást.

Nagy hangsúlyt kap a beszédzavarok javítása, ill. kompenzálása, és a kommunikációs funkciók intenzív megalapozása.

A komplex terápia mellett fontos a helyes ejtés-, beszédtechnika, az olvasás, írás, valamint a praktikus nyelvhasználat kialakítása, a nyelvtani alapozás, a szövegértés, a szóbeli szövegszerkesztés készségének elsajátíttatása.

A célkitűzések megvalósítása érdekében a következő feladatok végrehajtását kell szem előtt tartani.

A beszédhangok javításánál:

- a logopédia sajátos módszereivel kifejleszteni és rögzíteni a helyesen képzett hangokat, majd beépíteni a folyamatos beszédbe;
- korrigálni a beszédhibáival együtt járó nyelvi- grammatikai zavarokat;
- fejleszteni a gyermek szókincsét, kifejezőkészségét.

Az olvasás-írászavarok megelőzésénél és megszüntetésénél:

- kialakítani a gyermekben az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelően az olvasás és írás jártasságát, ill. készségét;
- kifejleszteni az olvasott szöveg pontos megértésének készségét, az írásbeli közlés helyességét, a gyermek kifejezőkészségét, segítve ezzel az iskolai előmenetelt;
- megelőzni az olvasás- írászavarokra épülő másodlagos tünetek kialakulását, meglétük esetén csökkenteni azokat.

Törekedni kell arra, hogy ezeknek a tanulóknak is fontos eszköze legyen az ismeretek megszerzésében és továbbításában az olvasás és az írás.

Figyelemmel kell kísérni a tanulók tanórákon szerzett ismereteit.

Ezeknek – lehetőség szerint – a további rögzítését, ill. bővítését is feladatnak kell tekinteni.

Kiemelt nevelési feladat

- erősíteni, fejleszteni az önfegyelmet, akaratot, kitartást, a feladattudat erősítését;
- maximális sikerélmény biztosításával kedvező irányba terelni a személyiségfejlődést.

A feladatok megvalósításához alkalmazandó módszerek

A beszédzavarok megszüntetésére, ill. kompenzálására használt módszereket úgy kell megválasztani, hogy feleljenek meg a fogyatékos gyermekek szenzomotoros képességeinek.

Ezek a módszerek jellegüket tekintve ugyanolyanok, mint amelyeket az ép gyermekeknél alkalmazunk. A munka természetesen hosszabb és nagy türelmet igényel.

Az eljárások sikere a gyermek értelmi, akarati és érzelmi fejlettségétől függ.

Minden esetben lassan, játékos formában, de szisztematikusan kell haladni a feladatokban.

A logopédus munkáját a beszédfejlesztő pedagógus segíti.

Tartásjavító torna programja

Feladata:

A tartásjavító tornát az iskolai testnevelésben kettős feladatban határoztuk meg. Egyrészt a testnevelés célját szolgálja, másrészt a deformitások megelőzését segíti elő.

Ennek alapja az, hogy minden tanulónak szüksége van a testnevelés órák kötött tantervi anyaga mellett személyre szóló, tervszerű mozgásra, valamint kissé kötetlenebb, szabad levegőn történő mozgásra.

Célja:

- a helyes testtartás kialakítása
- a lábboltozat fejlődésének elősegítése
- légzési gyakorlatok helyes végrehajtásának elsajátítása
- egészséges testarányok kialakítása
- kitartó futás, kitartó mozgás végzése szabad levegőn
- erősítés gépekkel

Gyakorlatanyag:

- a mozgásanyag alapjait a gyógytestnevelés egyes területeiről használja fel egyénre szabottan
- kerékpározás, görkorcsolyázás hosszú távon (3-6 km)
- zenei aláfestéssel végzett gyakorlatok
- a zene relaxáló
- a zene dinamizáló hatását érvényesítve

Tartásjavító torna végzése:

- az óra elején a bemelegítő szakaszban, kapcsolódva a testnevelés óra anyagához
- külön tartásjavító órán, ahol a gyakorlatokat játékokkal, rövid futással szakítjuk meg
- Huzamosabb kerékpározás, görkorcsolyázás (3-6 km)

A foglalkozásokon fokozatosan a következőket kell elérni:

- a tudatos testi munkához, a terheléshez szoktatás
- önálló feladatvégzéshez szoktatás
- fegyelem betartása, becsületes munkavégzés önállóan
- egymás segítése, felelősségteljes egymásra figyelés
- baleset-helyzetek ismerete, kiküszöbölése

A nyelv- és beszédfejlesztés programja

Célja:

Minden tanuló esetében, akiknek fejlődésében kimutatható az organikus, funkcionális vagy szociokulturális okok miatt lemaradás, szembeötlően tapasztalható a nyelvi képességek fejletlensége. Ezek megmutatkoznak a verbális és nonverbális kommunikációs zavarokban, a beszélt és írott nyelv elsajátításának nehézségeiben, melyek az évek előrehaladtával tanulási zavarokhoz vezethetnek.

A nyelv- és beszédfejlesztés célja mindazon részképességek fejlesztése, melyek az életkori fejlődésben nem jutottak optimális lehetőségekhez az említett okok miatt.

Ezek a hiányosságok az alábbi tüneteket eredményezik:

- általános figyelmetlenség beszédmegértés gátoltsága,
- szókincs szegénysége,
- morféma bizonytalan használata,
- kifejezőkészség alacsony szintje,
- beszédtagolási nehézség,
- fonémák elkülönítésének hiánya,
- általános pöszesség,
- rövidtávú verbális emlékezet alacsony szintje,
- összerendezetlen mozgás,
- testséma kialakulatlansága,
- téri tájékozódási nehézségek,
- nem megfelelő ritmuskészség,
- mozgáskoordinációs nehézségek,
- jellemző az általános figyelmetlenség.

A fejlesztés célja a tanulási képességek javítása, a hiányosan működő részképességek fejlesztésével.

A nyelv- és beszédfejlesztés feladata:

Az egyes gyermek egyéni fejlettségi szintjéből kiinduló fejlesztés, melynek mindig arról a szintről kell indulnia, ahol a gyermek éppen tart a fejlődésben.

A speciális gyakorlóprogramok alkalmazásával az alábbi részképességek intenzív fejlesztése történik.

- Vizuális figyelmet fejlesztő gyakorlatok
- Akusztikus figyelmet fejlesztő gyakorlatok
- Vizuális észlelést fejlesztő gyakorlatok
- Verbális-akusztikus figyelem fejlesztése
- Vizuális emlékezetet fejlesztő gyakorlatok
- Verbális-akusztikus emlékezetet fejlesztő gyakorlatok
- Szerális észlelést fejlesztő gyakorlatok
- Beszédmotorikát fejlesztő gyakorlatok
- Vizuo-motoros koordinációt fejlesztő gyakorlatok
- Téri orientációt fejlesztő gyakorlatok

Az órákon a logopédus által kialakított hangok rögzítését és automatizálását is végezzük.

Mivel a fejlesztő program egyénre szabottan éri el hatását, így a fejlődés üteme is csak egyénenként értékelhető. Fontos szempont, hogy csak akkor léphetünk tovább az egyes részfeladatokban, ha az előző szinten a fejlődés eredményei spontán megjelennek.

A nyelv- és beszédfejlesztés várható eredményei

- Javul a tanulók figyelve és emlékezete.
- A szociokulturális környezetükbe való beilleszkedési képességük javul.
- Beszédmotorikájuk fejlettebbé és ügyesebbé válik
- Verbális és nonverbális kommunikációs képességeik jelentős javulást mutatnak.
- Eredményesebbé válnak az olvasás, írás- helyesírási zavarai leküzdésében.

Egyéni korrekciós fejlesztő foglalkozások programja

A sajátos nevelési igényű (értelmi fogyatékos, súlyos beszéd fogyatékos) tanulókkal folytatott pedagógiai tevékenység korrekciós jellegének érvényesülnie kell az iskola munkájának minden mozzanatában.

Célja:

- Az általánosan érvényesülő korrekciós – kompenzáló, felzárkóztató – megsegítő pedagógiai törekvések hatékonyságának fokozása, kiegészítése külön megválasztott és egyénileg alkalmazott tevékenységekkel.

- Segítse a tanulók iskolai pályafutásának korrekcióját.

Feladata:

Járuljon hozzá

- a tanulást, a munkatevékenységet, a közösségi életet akadályozó nehézségek feltárásához
- a nehézségek és a mögöttük álló fejlődési zavarok feltételezhető okainak meghatározásához
- a pszichológiai, nevelési segítség, javítás, a kiegyenlítés, megelőzés, a felzárkóztatás útjának kijelöléséhez
- az alkalmazandó módszerek és eszközök meghatározásához

Segítse elő

- a megismerő tevékenység fejlődése terén mutatkozó zavar leküzdését
- a tudáshiányok pótlását
- a mozgásfejlődésben a manuális fejlődésében mutatkozó zavarok leküzdését

Javítsa

- a nyelvi fejlődést

Segítse

- a negatív személyiségjegyek kialakulásának megelőzését.

Mindezen feladatok megoldásával járuljon hozzá az eredményes iskolai továbbhaladáshoz, a tanulók személyiségének fejlesztéséhez.

Vallási, világnézeti meggyőződését minden tanulónknak tiszteletben tartjuk, gyakorlásában nem akadályozzuk.

Kutyás terápia programja

Az állat-asszisztált terápia (AAT) olyan célorientált beavatkozás, melynek során egy bizonyos kritériumot teljesítő állat (leggyakrabban kutya, macska, de lehet bármilyen szelíd emlős vagy akár hullő is) jelenléte, aktivitása a terápiás program része.

Intézményünkben kutyás terápia folyik.

Célja:

A gyermekek fizikai, érzelmi, szociális és kognitív funkcióinak a javítását tűzi ki célul, miközben a változásokat dokumentálják.

A terápia során – egy szakmai protokoll szerint – a gyermek a terápiás csapat segítségével alakít ki kapcsolatot az állattal. A vizsgálatok során a tanulók állapotának változását kontrollcsoporthoz, vagy a saját a terápia megkezdése előtti állapotukhoz viszonyítják.

A terápia hatása a tanulókra:

- A kutyás terápia jó hatással van a gyerekekre, rendet teremt az életükben.
- Fejleszti a magatartást, önfegyelmet, önbizalmat, a sorrendiség felismerését, a szabályok betartását.
- Első lépés a motorium fejlesztése, a sikeres nagymozgások és finommotoros manipuláció következtében megnő a gyerekek önbizalma.
- Gyorsan fejlődnek, a dicséret, az elismerés, gyakran szárnyakat ad nekik.
- A kutyás terápia olyan helyzetet, ahol ők is sikeresek, ügyesek, jók.
- A pozitív megerősítések következtében viselkedés problémáik is csökkennek.

A kutyával való foglalkozásnál fontos a térérzékelés, a látás a taktilis és proprioceptív rendszer összehangolt együttes működése, emellett az is lényeges, hogy ez a tevékenység pozitív emocionális élményt is nyújt a gyerekek számára. Fontos, hogy mindig pozitív élményhez juttassuk a gyereket, ne végezzük el helyette a feladatokat, mert azt erősíthetjük meg benne, hogy ezeket a dolgokat sem tudja jól megcsinálni. A kutya jó motiváló erő a tanulásra, ezért engedjük meg a gyerekeknek például a kutyavezetést, természetesen a biztonsági előírások megtartásával.

Kövessük a fokozatosság elvét. Mindez segíti a felelősség megérzését, kialakulását. A gyerek megtanul hatni a kutyára, figyelni jelzéseire, a környezetre, a társakra, ügyelni a szabályok betartására.

A terápia segíti a feszültségek oldását. Megfigyelhető, hogy ilyenkor sokkal nyiltabban beszélnek gondjaikról, iskolai kudarcaikról, a családi problémáikról. Ezek a gyerekek gyakran nem bíznak a felnőttekben, pedagógusokban, épp ezért más a kutya, az nem ember. Szívesen mesélnek magukról az állatnak.

A kutyás terápia sokoldalú fejlesztési lehetőséget biztosít a gyerekek számára. A csoportos gyakorlatok, feladatok során kapcsolatot kell teremteniük egymással, alkalmazkodniuk kell a társakhoz, a kutyához, a terapeutához.

A foglalkozások során fontos a szabályok betartása, a félelem, a szorongás, a gátlásosság, a kisebbségi érzés legyőzése. Egy-egy feladat megoldásakor sikerélményhez jutnak a kevésbé ügyes gyerekek is, hiszen a feladatok végrehajtásánál egymásra vannak utalva. Mindez segíti az agresszivitás leépítését, a feszültség oldását, a koncentráció és reakciókészség fejlesztését. Érdekes a páros gyakorlatoknál olyan gyereket párba állítani, akik között gyakoribb a konfliktus. Egy olyan gyakorlatnál, ahol egymást kell megtartani, egymásnak kell segíteni feloldódnak az ilyen konfliktusok, hiszen csak az együttes erőfeszítések révén tudják végrehajtani a feladatot. A foglalkozások során a szenzomotoros, pszichomotoros, és szociomotoros rendszer egyaránt fejlődik.

A fejlesztés célja:

- egyensúly, nagymozgások, finom-mozgások fejlesztése
- a testséma, a testfogalom kialakulása
- a téri tájékozódás fejlesztése
- a vizuális, akusztikus és taktilis észlelés fejlődése
- a szem-kéz koordináció tökéletesedése
- az egymás iránti felelősség és bizalom kialakulása
- a szocializáció elősegítése
- fegyelem, kitartás, céltudatosság kialakítása
- segítségadás, önzetlenség megtapasztalása
- empátia fejlesztése
- konfliktusmegoldás, alkalmazkodás
- sikerélményhez juttatás

A tanulók részvétele a terápián:

Az osztályfőnökök, gyámok jelzései alapján kerülhetnek a foglalkozásra a gyermekek.

A pszichológusok segítenek kialakítani a csoportokat, hogy a hasonló problémákkal küzdő gyermekek kerüljenek egy csoportba.

A Babzsák Fejlesztő Program az autizmus-specifikus tanulók szociális – kommunikációs fejlesztő foglalkozásához

A program olyan kiscsoportos, térben, időben, tartalmában és eszközeiben előre megtervezett és megszervezett szituáció, amely alkalmas lehet az autizmussal élő gyermekek intézményi és társas helyzetekben szükséges szociális és kommunikációs készségeinek kialakítására, fejlesztésére és gyakorlására.

Célja:

Annak ellenére, hogy hasonlít a kötetlen társas helyzetekre, az autizmussal élő emberek számára nem szabadidős program, hanem tréninghelyzet, amelynek alapvető céljai a következők:

- Az autizmussal élő gyermek legyen képes elfogadni a csoportos játék, illetve cselekvési szituációt.
- A csoportos elfogadáson kívül legyen képes ebben a helyzetben feladatok megoldására, cselekvésre úgy, hogy közben figyel a partnerekre, játék- és viselkedési szabályokra, valamint igyekszik betartani azokat.

- A csoportos helyzet és tevékenységek adjanak lehetőséget a szociális-kommunikációs készségek célzott fejlesztésére.
- A játékok tartalmán keresztül fejlődjenek az autizmussal élő személy szociális-kommunikációs készségei.
- A játékban résztvevő személyek legyenek motiváltak, érezzék jól magukat a tréninghelyzetben és jussanak sikerélményhez a társas helyzetben.

A program főbb jellemzői:

- Az autizmussal élő résztvevők egyéni szükségleteihez és megértéséhez igazítva alakítjuk ki a fizikai környezetet és a játék tartalmát.
- Helye térben és időben stabil: meghatározott helyen, előre jelzett időpontban történik.
- Az egyes játékok szabályai állandóak, de nehezíthetőek, egyéni célokhoz adaptálhatóak.
- Jellemző eszköze a babzsák, ami az egyes játékokban pontosan meghatározott szerepet kap.
- A foglalkozások modul jellegűek, ami egyrészt azt jelenti, hogy ugyanaz a játék a résztvevők képességeinek megfelelően többféle szinten játszható, illetve többféle tartalommal is megtölthető, másrészt azt, hogy a játék-típusokból szabadon különböző sorrendben és tartalommal építhetők fel a foglalkozások.
- A játék körülményei alkalmazkodnak az autizmussal élő emberek állandósággal, előreláthatósággal kapcsolatos igényeihez, lehetnek változó faktorok, de a leglényegesebb dolgoknak, a helyszínnek, az időpontnak, a játékok és a jutalmazás szabályainak biztonságosan bejósolhatónak kell lennie.
- A viselkedés önkontrollja is vizuálisan segített.

A BFP főbb eszközei:

- babzsákok
- a munkarend és a munkaszervezés eszközei
- időmérő eszközök
- viselkedési szabályokra utaló emlékeztető kártyák
- jutalomzsetonok

Erdei iskola a hátrányos helyzetű tanulók részére

Intézményünkben tanuló hátrányos helyzetű gyermekeknek nincs lehetőségük a tágabb környezet megismerésére, csak az iskola által szervezett nyári táborban, erdei iskolai keretében. A gyermekek 5-10 napot tölthetnek el az ország különböző tájain. A tábor programját a résztvevő gyermekek összetételének megfelelően állítják össze a nevelők, igazodva a tananyaghoz. A program a szellemi gazdagodás mellett a mozgást, erőnlétet, a szabad levegőn való tartózkodást is biztosítja.

A tábor célja, hogy a gyermekek saját tapasztalat útján ismerjék meg a különböző tájegységeket, azok élővilágát, történelmi emlékeit, népi hagyományait.

A gyermekek számára is élvezetes és megfogható módon kívánjuk kiegészíteni az egyes tantervi követelményeket, megvalósítani a tantárgyi koncentrációt.

Boldogság program iskolánkban

Iskolánk a 2018/2019-es tanévben pályázott a Boldog Iskola címére.

A Jobb veled a világ Alapítvány által működtetett Boldogság Intézet nyílt pályázatot hirdetett magyarországi és határon túli nevelés-oktatási intézmények számára „Boldog Iskola” és „Örökös Boldog Iskola” cím elnyerésére.

„A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az iskolás korosztály számára.”

A Boldogságórák csökkentik a tanulók szorongását, miközben erősíti önbizalmukat. Így nem csak kiegyensúlyozottabbá válnak a gyerekek, de az iskolában is jobban teljesítenek.

A pályázat egyik feltétele, hogy az iskola legalább egy tanulócsoport bevonásával igazoltan tartson legalább egy boldogságórát, és a program fenntartását a következő tanévben is vállalja.

Iskolánk öt osztálya, és kollégiuma csatlakozott a programhoz.

Iskolánk pedagógiai és nevelési céljai, a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink összecsengenek a boldogságprogramban megfogalmazott célokkal:

„A boldogságórák célja nem az, hogy problémamentes életmodellt állítson a fiatalok elé, hanem, hogy vezérfonalat adjon az iskolásoknak, hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal, valamint a testi-lelki egészségmegtartás tényezőinek tanulmányozására adjon lehetőséget.” (Boldogságprogram)

Céljaink:

- Tolerancia: egymás elfogadása, a közösségi lét, szolidaritás.
- Az önismereten alapuló öntudat, amely egyben a másik ember tiszteletét is jelenti.
- A nyitottság, a kíváncsiság, a játék és az öröm jogának biztosítása, a szeretet.
- A problémamegoldás képességének a kifejlesztése, mert tanulni csak az élethelyzetekből lehet.
- Az egymás iránti segítőkészség, tisztelet, együttérzés élményével gazdagodás a mindennapi gyakorlatban.
- A vitakultúra elemeinek (bírálat, önbírálat, ok-okozati összefüggések, a mások véleményére való odafigyelés, a nyelvi megformálás) folyamatos alkalmazása.
- Minél szélesebb körű önkifejezési lehetőségek biztosítása.
- A saját lehetőségek értékes erőforrásként való megélése.
- A testi-lelki harmónia megteremtésére nevelés.

- Az alapvető erkölcsi értékek megismerése, felismerése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- A környezet egészére, önmagunkra irányuló helyes, pozitív irányú cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- Az identitásélmény (önismeret, és autonóm világkép) kialakítása, illetve a mind jobb önismeret következtében az önépítés iránti igény felkeltése, fejlesztése. Kitartás, céltudatosság és elkötelezettség a célok megvalósításában.

Boldogságórák

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit.

Témakörök:

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömelek élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

Minden osztály havonta legalább egy boldogságórát tart, ahol feldolgozz az adott témát. Ha van rá lehetőség a téma anyagát folyamatosan, több órán keresztül javasolt feldolgozni. Felső tagozaton az osztályfőnöki órák, alsó tagozaton beszélgető- és zárókörök, valamint a délutáni foglalkozások anyaga lehet. A témák feldolgozásánál az iskolára jellemző tanulás-szervezési eljárásokat alkalmazzuk, szem előtt tartva az adaptív oktatás ismérveit.

Az iskolai munkatervben feltüntetjük a Boldog Iskola Program felelősét, a program és az ezzel kapcsolatos módszertani megbeszélések a délutáni munkaközösség munkatervében is megjelenik.

2.1.2 A kollégium programja

A kollégium működését a Kollégiumi Program szabályozza, amely részletesen a Pedagógiai Program IV. kötetében található.

A kollégium munkarendje:

A kollégiumba történő bekerülés alapfeltétele a Hajdú-Bihar Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Vármegyei Szakértői Bizottság szakértői javaslata, illetve tanulói jogviszony létesítése intézményünk iskolájában. A szülő minden tanév elején írásos kérelmet nyújt be gyermeke kollégiumba való felvétele iránt.

A kollégium napi munkarendjét a kollégiumi foglalkozások órarendje, a foglalkozás közötti szünetek rendje és a kollégiumi napirend (nappali és esti teendők) szabályozza, amely a házirend része.

- A kollégiumi foglalkozások osztálytermi elhelyezésben valósulnak meg.
- A kollégiumi foglalkozások az iskolai tanítási órák végeztével a kollégiumi csoportátvételtől a csoportátadásig tartanak.
- Indokolt esetben csoportlétszámtól függően a kollégiumi csoportok összevonására is sor kerülhet. Az adott tanévre vonatkozó osztály és kollégiumi csoport számát az adott tanév munkaterve tartalmazza.
- A kollégiumi csoport foglalkozásain részt vehet a kollégiumi ellátást igénybe vevő tanuló, valamint a lakóotthonban élő, iskolánkban tanuló, gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermek és a városból bejáró, helybeli tanuló is.
- A kollégiumi foglalkozásokat oly módon kell megszervezni, hogy a kliensek – szülők, tanulók – igényeinek megfeleljenek.
- A reggeli és esti foglalatosságokat a kollégiumi gyermekfelügyelők irányítják a házirendben foglalt napirend szerint.
- A kollégiumi foglalkozások rendjét, a kollégiumi nevelők munkarendjét a kollégiumvezető készíti el.

A kollégiumi foglalkozások szervezeti formája

A tanórán kívüli foglalkozások szervezeti formáit, a foglalkozások heti óraszámát és szerkezetét a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályzók (Irányelvek és alapprogramok - A kollégiumi nevelés országos alapprogramja) határozza meg.

- Heti 14 óra:
 - tanulást felkészítő foglalkozás: heti 13 óra
 - kollégiumi csoportfoglalkozás: heti 1 óra

- Heti 12 óra órarend szerint:
 - közösségi program
 - szakkör
 - sportkör
 - klubtevékenység
 - tanulókkal való törődést biztosító foglalkozás
 - játékos testmozgás

- Szakkörök

A kollégium hagyományainak megfelelően, de igény szerint minden évben változtathatóak

A foglalkozások a következők:

- Felső és alsó tagozat: minden, délután ittlévő gyermeket lefedően: kézműves szakkör, sport szakkör, játék szakkör, tánc szakkör, dráma szakkör
A foglalkozás időtartama heti 2 óra.
A foglalkozásokról szakköri naplót vezetnek.

- Sportkör

Minden kolléga beépítve a foglalkozás rendjébe saját maga tartja a sportkört a testnevelő tanár irányításával.

- 1-2.o. heti 1 óra
- 3-8.o. heti 2 óra

A foglalkozásokról sportköri naplót vezetnek.

- A mindennapi testedzés formái

Órarendbe beépítve játékos testmozgás keretében.

A szakkör, sportkör foglalkozásait a kollégiumi nevelők kötelező órakeretük terhére valósítják meg.

A tanulmányi, kulturális, sportvetélkedők, versenyek, gyermeknap rendezvények részét képezik a tanév helyi rendjének, ill. az éves munkatervnek, amely meghatározza a szervezés feladatait és felelőseit.

A kollégium házirendje tartalmazza:

- A kollégiumba történő felvétel és a kollégiumi ellátás megszűnésének feltételeit
- A kollégiumba való érkezés és távozás, a kísérővel vagy önállóan történő utazás feltételeit
- A kollégiumba behozott értéktárgyak tárolási lehetőségeit, ill. a felelősségvállalást

- A kollégium napirendjét
- Az étkezési térítési kötelezettséget és a befizetés körülményeit, helyét, időpontját
- A rendszeres egészségügyi felügyeletet és az ellátás rendjét

A kollégium házirendjét meg kell ismertetni a tanulóval és a szülővel a kollégiumba történő beiratkozáskor.

A kollégiumi ellátásban részesülő gyermekek azonosító adatait a tanévenként megújított törzskönyvben kell szerepeltetni, amelynek vezetése a kollégiumvezető feladata. A nyilvántartásnak biztosítania kell a gyermekek adatainak védelmét.

A kollégiumvezető, a kollégiumi nevelők és a kollégiumi gyermekfelügyelők munkaköri leírásait az SZMSZ tartalmazza.

2.1.3 Délutáni foglalkozások

A délutáni foglalkozások igénybevételének módja

A délutáni foglalkozáson való részvétel kötelező. A szülőnek joga van felmentést kérni a tanuló részére a délutáni foglalkozás alól, írásban. Ez határozott időre szól, az adott tanévben.

A délutáni csoportok osztályfokokonként szerveződnek. A foglalkozásokon részt vesznek a lakásotthonokban élő, gyermekvédelmi gondoskodásban lévő tanulók, a kollégista, ill. a városból bejáró gyermekek is. A foglalkozások a tanóra végeztével beálló csoportátvételtől a nevelők munkaideje végeztéig tartanak.

A délutáni foglalkozások szervezeti formái

A délutáni foglalkozások működését az iskolavezető által összeállított foglalkozásrendszer szabályozza.

Összesen: heti 21 óra foglalkozás

- Heti 11 óra
 - tanulást felkészítő foglalkozás:
- Heti 10 óra
 - közösségi program, szakkör, sportkör,
 - klubtevékenység,
 - tanulókkal való törődést biztosító foglalkozás,
 - játékos testmozgás

A szakkörök, sportkörök, a mindennapi testedzés formái megegyeznek a kollégiumban leírtakkal.

A kollégiumi házirend tartalmazza a délutáni foglalkozásokra vonatkozó szabályozást is:

- a felvétel szabályait
- az ellátását, az utánuk fizetendő térítési díjazást
- a tanulók hazamenetelét.

2.1.4 Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény működésének elvei

A Hajdúszoboszlói Éltes Mátyás Általános Iskola és Kollégium Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, utazó Gyógypedagógus hálózatának a gyógypedagógusai 2018. szeptember 1 óta biztosítják a Berettyóújfalui Tankerületi Központ illetékességi körzetéhez tartozó alapfokú és középfokú köznevelési intézményeiben együtt nevelt, integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók rehabilitációs-rehabilitációs célú fejlesztő ellátását. A feladatellátás kiegészül a súlyos halmozottan akadályozott tanulók fejlesztő nevelés-oktatása, otthonukban történő ellátásuk is.

A rehabilitációs. rehabilitációs foglalkozások komplexen, sérülésspecifikus módon történnek, a gyermekek, tanulók életkori sajátosságok figyelembevételével, egyéni szükségleteknek megfelelően.

Célja és feladata, mint többcélú intézménynek:

- A Berettyóújfalui Tankerületi Központhoz tartozó köznevelési, többségi intézményekben integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók számára a gyógypedagógiai rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztő foglalkozások nyújtása utazó gyógypedagógusok közreműködésével. A tanulók egyéni szükségleteire alapozva biztosítva, minden kliens számára a nevelést-oktatást, terápiák alkalmazását.
- Utazó gyógypedagógus-hálózat, szakember biztosítása
- A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének segítése. A sikeres integrált nevelés-oktatás megvalósításához támogatás nyújtása. A differenciáláshoz szükséges szakmai kompetenciák kialakulását segítő módszerek módszerkombinációk közvetítése, bemutatása a sajátos nevelés szükségleteiből adódóan a többségi pedagógusok számára.

- Szakmai és speciális pedagógiai segítségnyújtás az általános iskolákban dolgozó pedagógusoknak, a szemléletváltás segítése érdekében. Korrekciós, preventív és fejlesztő programok összeállítása. Pedagógus továbbképzés, önképzés szervezésének segítése, melyek a sikeres együttnevelést segítik elő, végső cél pedig a rendszerszinten bekövetkező paradigmaváltás.
- A tanulók segítése, hogy gördülékenyebben vehessenek részt a tanulás folyamataiban. A tanulók szakértői véleményének pontos ismerete, fejlesztési területek és a tantárgyi felmentések terén.
- A tanítás-tanulás folyamatában mutatkozó sérült vagy fejletlen funkciók korrigálása, kompenzálása, hatékony tanulási technikák alkalmazása. és elsajátíttatásuk.
- A szociális képességek fejlesztése, a pszichés és fiziológiai zavarok kiegyenlítése.
- Hatékony munkakapcsolat kialakítása, tartása a többségi pedagógusokkal.
- Eredményes érzékenyítés, minden területen.

Az ellátott gyermek/tanuló életkorának, állapotának megfelelő nevelés-oktatás- fejlesztés járuljon hozzá ahhoz, hogy minél kevésbé szoruljanak rá más ember segítségére, független emberként tapasztalhassák meg önmagukat, amennyiben mód van rá.

Az ellátottak célcsoportja

- Azok a sajátos nevelési igényű gyermekek, akik a Szakértői Bizottság szakvéleményében foglaltak alapján az általános iskolákban integrált oktatásban vesznek részt.
- Az ellátás az iskolakezdéstől a tankötelezettség végéig tart. A jogosultságát a szakértői bizottság határozza meg.
- Az utazó gyógypedagógiai hálózat az integráltan nevelt, oktatott SNI-s gyerekek/tanulók számára biztosítja a gyógypedagógiai szolgáltatást annak érdekében, hogy egyéni életük, társadalmi beilleszkedésük sikeres legyen.

Célcsoport:

- értelmi fogyatékos gyermek
- látássérült gyermek
- hallássérült gyermek

- testi fogyatékos gyermek
- autizmussal élő gyermek
- halmozottan fogyatékos gyermek
- a pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók
- kóros aktivitás zavaros gyermek
- kóros hiperkinetikus gyermek

A tanulók összetételüket tekintve rendkívül különbözőek, képességeikben nagy szóródást mutatnak, ennek okán a szükségleteikhez igazodó gyógypedagógiai megsegítés hoz kellő eredményt.

A gyermekek a Köznevelési Törvényben előírtak alapján rehabilitációs, rehabilitációs ellátásban részesülnek, egyéni vagy kiscsoportos formában, egyéni fejlesztési terv alapján.

Az utazó gyógypedagógiai hálózat mind működésében, mind szerkezetében eltér az általános iskolai pedagógiai oktató-nevelő munkájától. Egyedi alapelvek, munkaformák, módszerek, eszközök és más dokumentumok alapján dolgozunk.

az utazó gyógypedagógiai hálózat szakemberei.

Helyszín

A Berettyóújfalvi Tankerületi Központhoz tartozó, integrációban résztvevő köznevelési intézmények.

- Az ellátás jellemzői
- Egyéni foglalkozás
- Kiscsoportos foglalkozás

Ideje

- Heti rendszerességgel a sérülés specifikumától és az ellátás komplexitásától függően, a szakértői vélemény figyelembevételével kerül meghatározásra.

A munka tervezése

- A fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv alapján történnek.
- Rugalmasan módosul a gyermek fejlődési tempója és szükségletei alapján.
- A fejlesztés tartalmának kialakításakor a gyógypedagógus figyelembe veszi a tanuló aktuális állapotát, a feladatlapok eredményeit, saját megfigyeléseit

Személyi feltételek

A legfontosabb olyan szakképesítéssel rendelkező gyógypedagógusok alkalmazása amely elengedhetetlen a hatékony munkavégzéshez, a fogyatékosság típusának megfelelő szakembergárda alkalmazása.

- oligofrénia szakos
- tiflopedagógia szakos
- szurdopedagógia szakos
- szomatopedagógiai szakos
- pszichopedagógia szakos, vagy pszichológus
- autizmus szakirányú
- logopédus

Az utazó gyógypedagógus feladatai

- Komplex gyógypedagógiai fejlesztés
 - A gyermek képességeinek megfelelő módszereket, technikákat alkalmaz.
 - Figyelembe veszi a gyermek terhelhetőségét.
 - A sérült vagy fejletlen funkciókat korrigálja, az ép vagy kevésbé sérülteket fejleszt.
 - A speciális segédeszközöket elfogadtatja, és megtanítja azok használatát.
- A gyermek megfigyelése az integráló intézményben
- Pedagógus segítése:
 - Felkészíti a pedagógust a sajátos nevelési igényű gyermek fogadására.
 - Segít a gyermek diagnózisának értelmezésében.
 - Javaslatot tesz gyógypedagógiai-specifikus módszerek alkalmazására
 - Javaslatot tesz a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására
 - Segítséget nyújt a tanuláshoz szükséges speciális eszközök kiválasztásában.
 - Segítség nyújtása az év eleji diagnosztikus mérések előkészítésében, a tantárgyi mérések összeállításában.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó egyéni tanmenetek összeállításához nyújt segítséget.
- Szakmai team csoportos konzultációja (pszichológus, gyógypedagógus, gyermeket tanító pedagógus, gyógypedagógiai asszisztens)
- A szülők segítése
 - A megfigyelések alapján javaslatot tesz a gyermek további vizsgálatára.
 - Tanácsot ad, illetve tájékoztatást ad a gyermek fejlesztésével kapcsolatban.
 - Javaslatot tesz az otthoni feladatok végzésére.
- Részvétel a szülői értekezleteken, fogadó órákon.
- Adminisztrációs feladatok
 - Egyéni fejlesztési tervek készítése a tanulókra.
 - Munkanaplók vezetése.
 - Félévkor és év végén tájékoztatás készítése a tanuló fejlődéséről, amit az Munkanaplók vezetése.
 - Pedagógiai vélemény készítése a tanulóról a szakértői bizottság integráló intézmény is megkap.
 - Beszámoló félévkor és tanév végén a végzett munkáról.

2.2. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai

A pedagógusok feladatai, kompetenciái

- A nevelő-oktató munkáját tervszerűen végzi. Felhasználja a mérési és értékelési eredményeket a tervezésnél. Az iskolai pedagógus tantárgyanként, az adott osztály képességeihez igazodó, önálló tanmenet alapján dolgozik. E dokumentumokat az iskolavezető által meghatározott időpontban, a munkaközösség-vezető véleményével, az iskolavezetőnek jóváhagyásra benyújtja. Az utazó gyógypedagógusok tanulóra szabott egyéni fejlesztési terv alapján dolgoznak. A fejlesztési terveket az egységvezető által meghatározott időpontban, a munkaközösségvezető véleményével az utazó hálózat vezetőjének jóváhagyásra benyújtja.
A tanmenetet, fejlesztési tervet az ellenőrző személyek kívánságára be kell mutatni.

- A tanulók nevelése érdekében felelősséggel, módszereinek szabad megválasztásával végzi munkáját. Keresse a tanulók eredményes nevelését-oktatását szolgáló módszereket, eljárásokat. Alkalmazott módszerei a tanulás, kompetenciafejlesztés eredményességét segítse.
- Ismerje a pedagógia és gyógypedagógia korszerű elméletét és gyakorlatát, ezeket a nevelő-oktató munkájában alkotó módon alkalmazza. A rendelkezésre álló taneszközöket, tananyagokat ismerje, kritikusan értékelje és megfelelően használja. Vállaljon részt a nevelőtestület újszerű törekvéseiből, tapasztalatait tegye közzé iskolai és iskolán kívüli tanácskozásokon.
- A szaktárgynak és a tanítási helyzetnek megfelelő, változatos oktatási módszereket, taneszközöket alkalmazzon.
- Törekedjen a tanulók fogyatékoságából és a kedvezőtlen szociokulturális háttéréből eredő egyenlőtlenségek csökkentésére: a személyiségük sokoldalú megismerésével, alapkészségeik fokozott fejlesztésével, ismeretbeli hiányok pótlásával, differenciált foglalkozások szervezése, korrekciós munka, felzárkóztatás útján.
- Figyelembe veszi a tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotát és szükség esetén igyekszik változtatni óravázlatában meghatározott tanítási tervein. Használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket.
- Épít a tanulók szükségleteire, céljaira, igyekszik felkelteni és fenntartani érdeklésüket. (A motivációt rögzíti óravázlatában.) Épít a tanulók korábbi ismereteire.
- Felismeri a tanulók tanulási, magatartási problémáit, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget kínál számukra. Jelzi az igazgatónak, ha valamelyik tanulónál változást tapasztal.
- Pozitív visszajelzésre épülő, bizalommal teli légkört alakít ki, ahol minden tanuló hibázhat, ahol mindenkinek van lehetősége a javításra.
- Tanulást támogató környezetet teremt a megfelelő fegyelem, a felhasznált taneszközök, illetve a pedagógiai módszerek segítségével.
- Hospitálást végezzen évente félévente 5 alkalommal.
- A tanulók munkáját szövegesen vagy osztályzattal a naplóban havonta legalább egyszer értékelje.
- Az órákra és foglalkozásokra lelkiismeretesen felkészül. Tudatosan tervezi a tanóra céljainak megfelelő stratégiákat, módszereket, taneszközöket. Az órát a céloknak megfelelően, logikusan építi fel, mindig a tanulási folyamatot tartja szem előtt.
- Célszerűen használja a digitális, online eszközöket.
- Munkája során érthetően és a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikál
- Mutatókat készít a tanulás eredményességének méréséhez.
- Tanulóiban igyekszik kialakítani az önálló ismeretszerzés igényét. Ösztönzi és elismeri a gyerekek ilyen irányú törekvéseit, valamint ezekben az IKT-eszközök használatát.
- A tanuló személyiségét sokoldalúan tárja fel. A tanulók teljes személyiségének fejlesztésére, autonómiájának kibontakoztatására törekszik.

- Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmódot.
- Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit. Tanulóit egymás elfogadására, tiszteletére neveli.
- Értékközvetítő tevékenysége tudatos, amely megnyilvánul kommunikációjában, a tanulókkal való bánásmódjában, viselkedésében. Együttműködés, altruizmus, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása jellemzi.
- Az iskolai konfliktusok megelőzésére törekszik. Alkalmazza a konfliktuskezelési technikákat.
- Távolmaradás esetén legalább 15 perccel korábban értesíti az iskolavezetőt, a tanmeneteket a helyettesítők rendelkezésére bocsátja.
- Óralátogatás utáni megbeszéléskor elemzi munkáját. A tanulók írásbeli és egyéb jellegű munkáit a látogatást végző kérésére átadja betekintés céljából.
- Az írásbeli dolgozatokat lehetőleg a következő órára, legkésőbb egy héten belül kijavítja, a szaktanári javítás után a tanulócsoporttal kijavíttatja. A felmérő dolgozatok írását előre jelzi.
- A füzetek javítását óráról-órára javítja tartalmi és helyesírási szempontok alapján, a tanulók javításait is ellenőrzi.
- Céljainak megfelelően, változatosan és nagy biztonsággal választja meg a különböző értékelési módszereket, eszközöket. A tanulás támogatása érdekében az órákon törekszik a folyamatos visszajelzésre, megbizonyosodik arról, hogy a tanóra elérte-e a kitűzött célt. A tanuló tudásszintjét az elvárt tudásszinthez, az osztály, illetve csoport szintjéhez mérten, fejlődést ösztönzően értékeli.
- Pedagógiai munkájában olyan munkaformákat és módszereket alkalmaz, amelyek elősegítik a tanulók önértékelési képességének kialakulását, fejlesztését. Tudatosan támogatja a diákok egyéni és egymás közötti kommunikációjának fejlődését.)Ehhez megfelelő helyzetet teremt a tanórán, tanórán kívüli foglalkozásokon, közösségi programokon.)
- A tanulók érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel.
- Az intézmény munkatervében rögzített tanulmányi kirándulásokat a délutános nevelővel közösen tervezi, szervezi. Megfigyelési szempontok adásával irányítja a tanulók figyelmét az egyes tantárgyakhoz kapcsolódó ismeretekre, a tapasztalatokat beilleszti az oktatás rendszerébe.
- Alkotó módon részt vállal az intézmény hagyományainak ápolásából. A vezetőség vagy munkaközösség-vezető kérésére végzi a tanulók felkészítését, a tervező-szervező munkába bekapcsolódik, javaslataival hozzájárul a tartalmasabb megvalósításhoz. Iskolai tevékenységei során felmerülő, kapott feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelően kezeli, intézi.
- Munkájának szerves része az egészséges életmódra nevelés.

- Az iskolavezető útmutatása szerint ellátja az ügyeleti szolgálatot, a helyettesítést, a tanórán kívüli teendőket, a munkájához kapcsolódó adminisztrációs és gazdasági munkát.
- Folyamatosan vezeti az elektronikus naplót.
- A tanulók magatartásáról és tanulmányi munkájáról tájékoztatja az osztályfőnököt.
- Részt vesz a nevelőtestületi és a munkaközösségi tanácskozásokon, foglalkozásokon. Bekapcsolódik a szakmai tevékenységbe, pedagógiai módszereket átad és átvesz. Együttműködik pedagógustársaival különböző pedagógiai eljárások és programok megvalósításában az éves munkatervnek megfelelően.
- Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti.
- Részt vesz az intézményi innovációban, pályázatokban, kutatásban.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök iskolai feladatai

- Alakítsa, fejlessze osztálya életét, neveljen közéletiségre, fejlessze osztálya öntevékenységét.
- Koordinálja az osztályban tanító tanárok munkáját:
- Ismerje meg a tanulók személyiségét, segítse fejlődésüket:
- Mérje fel és kísérje figyelemmel a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat, szociális helyzetüket, érdekükben működjön együtt az ifjúságvédelmi felelős tanárral
- Indokolt esetben végezzen családlátogatást az ifjúságvédelmi felelős tanárral
- A tanulókra vonatkozó észrevételeit írásban rögzítse az adatvédelmi törvénnyel összhangban.
- A tanulók mulasztásakor a Házirend előírásai, és a jogszabályok szerint járjon el.
- A nevelő, oktató munka hatékonysága érdekében tartson szoros kapcsolatot a szülőkkel, teremtsen lehetőséget a szülőkkel való személyes találkozásra.
- Segítse és kísérje figyelemmel osztálya tanulóinak tanórán kívüli tevékenységét:
- Végezze el az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat.

2.3. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó akadályozottságot, tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak.

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók az értelmileg akadályozott gyermekek körébe tartoznak, személyiségfejlődésüket jelentősen módosítja a kommunikáció, a beszéd fejlődésének sajátos útja, a megismerő funkciók késleltetettsége, a lassú tanulási tempó, a figyelem ingadozása, az alacsony fokú terhelhetőség.

Az értelmi fogyatékoság diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat. Pszichodiagnosztikai vizsgálatokkal állapítható meg a kognitív funkciók lassúbb fejlődése, valamint más, nem intellektuális területeken jelentkező eltérések.

A személyiség az ember külső és belső tulajdonságainak egysége, melynek fejlődését biológiai, pszichológiai és környezeti viszonyok határozzák meg. A sajátos nevelési igényű gyermek esetében legalább az egyik, de inkább mindhárom feltétel sérült. Ezért az iskola feladata a személyiségfejlesztés, azaz a sérült funkciók részleges vagy teljes helyreállítása, valamint olyan többletszolgáltatás nyújtása, amelyekkel a neveletésükből, helyzetükből, állapotukból eredő hiányok részben vagy teljesen megszüntethetők.

A személyiség összetevői:

- intellektuális és művelődési érték,
- egészséges életmód – környezetkultúra,
- etikai értékek,
- esztétikai értékek,
- érzelmi kultúra,
- közösségi érték.

A sajátos nevelési igényű (értelmi fogyatékos) tanulók nevelésében a tanulók iskolakészültsége, személyiségfejlődési üteme szerint a következő szakaszok határozhatók meg:

I. szakasz:	1-3. évf.	6-8. év
II. szakasz:	4-6. évf.	9-11 év
III. szakasz:	7-8. évf.	12-14 év

Személyiségfejlesztés: 6-8 éves korig

Intellektuális értékek kialakítása:

- Iskolakészültség megerősítése
- A tanuláshoz szükséges alapvető képességek kialakítása:
 - a megismerő képesség az emlékezet, a figyelem fejlesztése, az észlelés, képalkotás folyamatain keresztül
 - a beszéd tartalmi oldalának megerősítése

- téri, időbeli tájékozódás alapozása
- A sérült elemi funkciók részleges vagy teljes helyreállítása.
 - folyamatos logopédiai ellátás, a súlyos beszédhibák a beszédállapot javítása
 - mozgásállapot, mozgáskészültség alakítása, gyógytorna.
 - A tanulási képesség területén mutatkozó nagyfokú egyéni eltérések csökkentése.

Egészséges életmód kialakítása:

- Testi higiénia:
 - önálló tisztálkodás kialakítása
 - évszaknak megfelelő öltözködés
 - ismerje testrészeit, érzékszerve
- Mentálhigiénia:- tudjon beilleszkedni az osztály és háló közösségekbe.
- Környezet – higiénia: -
 - ismerje szűkebb környezetét, tudja, hogy a szennyezettség
 - káros az egészségre.

Etikai értékek kialakítása:

- Fogadja el a közössége erkölcsi szabályait.
- Ismerje meg a hagyományokat.
- A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulóknál ebben az életkorban a pszichés funkciók fejlesztése, képesség- és szokásrendszerek kialakítása történik játékos formában.

Személyiségfejlesztés: 9-11 éves korig

Intellektuális ért. fejlesztése:

- A tanulási képesség megerősítésére:
 - összefüggő beszéd
 - gondolkodás fejlesztése
 - a feladatmegoldó képesség fejlesztése
 - aktivitás
 - önállóság
 - önérvényesítés segítése
 - kitartás fejlesztése
 - önmegvalósítás segítése.
- A megismerő képesség fejlesztése:
 - összehasonlítás
 - differenciálás
 - csoportosítás

- rendszerezés
- Mozgásállapot fejlesztése:
 - sport
 - gyógytorna

Egészséges életmód:

- Mentálhigiéniá:
 - kapcsolatteremtő képesség fejlesztése
 - empátia kialakítása
 - érzékenység kialakítása
 - egocentrizmus csökkentése
- Környezet - higiénia: - vesse el a környezetet romboló magatartást.

Etikai értékek kialakítása:

- munkára nevelés
- hazafiasság
- nemzeti öntudat kialakítása
- önfegyelm kialakítása

Esztétikai értékek kialakítása:

- önkifejezés fejlesztése
- dekorativitás kialakítása

Érzelmi kultúra fejlesztése:

- szilárd érzelmi viszonyulás kialakítása
- segítőkészség
- őszinteség
- udvariasság
- durva beszéd elhanyagolása

Közösségi kultúra:

- vegyen részt a közös programokban
- tudjon beilleszkedni

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulóknál ebben az életkorban a valóság megismeréséhez szükséges ismeretek és technikák elsajátítása, kiemelve a napi tevékenységbe ágyazott ismeretközvetítést, készségfejlesztést.

Személyiségfejlesztés 12 – 14 éves korban

Intellektuális:

- ismeretbővítés
- rendszerezés
- önálló életvitelre való felkészítés
- aktivitás fejlesztése.
- műveltség gazdagítása
- korszerű világnézet kialakításai

Egészséges életmód:

- ismerje meg a legsúlyosabb (AIDS) nemi betegségek lefolyását
- fertőzések elkerülésének módjai
- őszinteség fejlesztése,
- dohányzás és a drog káros hatásainak megismerése.

Etikai:

- munkára nevelés
- magabiztosság
- pályaválasztásra való felkészítés

Esztétikai:

- múzsumlátogatás
- városi rendezvényekre való látogatás
- néprajzi, iskolai, helytörténeti ismeretek

Érzelmi:

- felelősségtudat kialakítása
- rendszeres munkára nevelés
- barátkozás, szerelem kialakítása
- méltóságtudat kialakítása
- érzelmi kifejezés
- önmaguk érzelmi kultúrájának fejlesztése, ismeret kezelése szabályozása.

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulóknál ebben az életkorban előtérbe kerül az ismeretek bővítése, alapvető kultúrtechnikai ismeretek differenciált alkalmazása, a munkaképességek kialakítása és a normakövetés egyszerű szociális kapcsolatokban.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelése során a fejlesztési területek megegyeznek a Nat-ban leírtakkal, de azok mélysége, kialakíthatóságuk időigénye, módja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan módosul.

- Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés
Az emberiség és hazánk múltjának és jelenének megjelenítésén, megértetésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalom megismerésére, a társadalomban elfoglalható helyük reális felismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra.
Ki kell alakuljon a tanuló attitűdje, viszonya önmagához, szűkebb és tágabb környezetéhez, a történelmi múlthoz.
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
Felkészítés a felnőtt lét és a tágabb környezet közügyeinek megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére. A demokratikus jogok gyakorlására ajánlott iskolai szintéren belül lehetőséget adni (diákönkormányzat).
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
A megfelelő önértékelés, a saját személyiségének megismerése nagy jelentőséggel bír, mivel a társas kapcsolatok alakításában, a társadalmi beilleszkedésben elengedhetetlenül szükséges a reális énkép, a megfelelő önismeret. Ehhez a mindennapokban fontos a folyamatos visszajelzés, a belső kontroll erősítése, az önbizalom fejlesztése.
- A testi és lelki egészségre nevelés
Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, a káros szenvedélyek megelőzése kiemelt feladat. Az erőnlétnek és a fizikai állóképességnek, mint a munkavégzés alapvető feltételének kiemelt szerepe van a tanulók társadalmi beilleszkedésében.
Ennek érdekében nagy hangsúlyt kell helyezni a fizikai képzésre és a rendszeres testedzésre.
- Családi életre nevelés
A családnak kiemelkedő jelentősége van a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének és testi-lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Nagyon fontos harmonikus családi minták és erkölcsi normák közvetítése s családi életre nevelésben, a felelős párkapcsolatok kialakításában, az esetleges családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében.
Kiemelt feladat az önálló életvezetésre való felkészítés. Ennek meg kell jelennie a nevelés-oktatás teljes intervallumában, s kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat.

- **Felelősségvállalás másokért, önkéntesség**
A személyiségfejlesztő nevelés az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál különös jelentőséggel bír a másság elfogadása, a betegség, sérült és a fogyatékos emberek iránti együtt érző, segítő magatartás kialakítása. A szociális érzékenység, az együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megoldás képességének kialakítása.
- **Fenntarthatóság, környezettudatosság**
Elengedhetetlenül szükséges a személyes megtapasztalás, környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek összefüggéseire való rávilágítás, a helyes szokásrend kialakítása. Ehhez fontos a környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása. A szorosan vett természeti környezet ápolása, gondozása mindennapi feladatként kell jelentkezzen.
- **Pályaorientáció**
Az eltérő képességű tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest az iskolának feladata a munka világáról képet nyújtani. A tanulók képességeinek és érdeklődésének megfelelően segíteni kell pályájuk kiválasztására, és az ehhez kívánatos képességeket szükséges fejleszteni.
- **Gazdasági és pénzügyi nevelés**
A lehetőségekhez igazodóan fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta lehetőségekre (változó egyéni szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok), ennek megfelelően célszerű a gyakorlatot, gyakorlati háttérrel (munkamegosztást, családi életet, ház körüli tevékenységeket, a fizetés beosztását, hivatalos ügyintézés) előnyben részesíteni.
A tanulóknak ismereteket kell szerezni a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás területén. A saját felelősség, az értékteremtő munka felismerése.
- **Médiatudatosságra nevelés**
Képességeiknek megfelelően értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. Ismerjék az ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségeket. Tudatosuljon bennük, az ezekben az alkalmazásokban lévő veszélyforrások, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetése.
- **A tanulás tanítása**
Az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál fontos az egyénre szabott motiváció, az egyéni tanulási módok feltárása és biztosítása. Felkészítés a társadalmi integráció és a

munkaerőpiacra történő sikeres belépés szempontjából kiemelten fontos, egész életen át tartó tanulásra.

Kulcskompetenciák fejlesztése

Az Európai Unió országaiban megfogalmazott, a NAT-ban alapvető célként meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése az enyhén értelmi fogyatékos tanulók integrált (inkluzív) és a gyógypedagógiai intézményekben megvalósuló nevelési formáiban egyaránt fontos nevelési-oktatási elvárásaként jelenik meg. Ennek biztosítása elengedhetetlen a társadalmi integráció szempontjából, s különös hangsúlyt kap az önálló életvezetés, a munka világába való beilleszkedés érdekében.

- **Anyanyelvi kommunikáció**

Szemléleti és módszertani alapelv, hogy a tananyag - a tanítási tartalom - eszköz a tantárgy nevelési feladatai megoldásában.

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a beszéd centrikusságot kell előtérbe helyezni. A beszédértés és beszédprodukciónak fejlesztése az elsődleges feladat. Az anyanyelv elsajátítása során - a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett alapelv, hogy esetükben a nyelvsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit. Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembe vétele mellett) a beszédnek, mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a "nyelvet" funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja.

- **Idegen nyelvi kommunikáció**

Az idegen nyelvi kommunikáció, mint kulcskompetencia az enyhén értelmi fogyatékosok nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, figyelem, emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg.

A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, játékos keretek között történő megvalósításra, helyzetgyakorlatokra.

- **Matematikai kompetencia**

A matematikai kompetencia fejlesztése során elsajátíthatók és gyakorolhatók a gondolkodási műveletek (pl. problémamegoldó gondolkodás), továbbá a funkcionális képességek (érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem, képzelet). A

matematikai kompetencia birtokában az enyhén értelmi fogyatékos tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyait felfedezze, képessé válik arra, hogy a tapasztalások útján megszerzett matematikai tudást praktikus feladatokhoz használja fel a társadalmi lét különböző területein. Ez úgy érhető el, hogy a tanítás- tanulás folyamatában döntően a társadalmi lét során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása.

- Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világnézet kialakítása.

Kiemelt feladat a tanulók egészségvédelmi, betegségmegelőzési és környezeti ismereteinek, bővítése.

- Digitális kompetencia

Az egyéni sajátosságokat és az informális társadalmi elvárásokat figyelembe véve középpontban a munkához, az életvitelhez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és készségfejlesztés áll.

- Szociális és állampolgári kompetencia

A szociális kompetencia segíti az enyhén értelmi fogyatékos tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Felkészül a közügyekben való aktív részvételre.

Az állampolgári kompetencia - az enyhén értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve - a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítja. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést.

- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetenciához szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanítási-tanulási folyamatban az enyhén értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. Tudja fogadni mások segítségét. Tudjon segítséget kérni és adni.

- **Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség**
Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség lényege a kreativitás fejlesztése. Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, nagy szerepe van benne a motivációnak és az érzelmeknek is.
Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzést.
- **Hatékony önálló tanulás**
A hatékony önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni. Az írás, olvasás, számolás, az IKT eszközök használata, amelyek lehetővé teszik, hogy képes legyen az enyhén értelmi fogyatékos tanuló önálló ismeretek szerzésére. Képes legyen felismerni, hogy miben tud elsajátítani új ismereteket, és tudjon segítséget, tanácsot, információt kérni. Legyen képes közös munkában, csoportban dolgozni.

2.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgálja, amelynek célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését jelenti a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálójában szereplők ésszerű bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- mindennapi testnevelés/testedzés minden tanulónak (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);
- a tanulók érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);

- számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési tematika oktatása.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma
- A környezet egészsége
- Az egészséget befolyásoló tényezők
- A jó egészségi állapot megőrzése
- A betegség fogalma
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- Balesetek, baleset-megelőzés
- A lelki egészség
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái: illem és etika, erkölcs
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés)
- A média egészséget meghatározó szerepe
- Fogyasztóvédelem
- Iskola-egészségügy igénybevétele

Az egészséges állapot megbecslésére törekvés, nevelés; a helyes egészségfelfogás kialakítása.

Az életkornak megfelelő életvitel tervezése, alakítása.

Elő kell segíteni a gyermekek egészséges testi fejlődését, fokozni ellenálló képességüket, edzettségüket, alapvető fizikai és mentális képességeiket.

Az egészségre ártalmas életmód megváltoztatása, a káros szokások, szenvedélyek kialakulásának megelőzése.

Fejlettebb intézményi higiéne, szemléletváltoztatás, igényesség, rendszeret kialakítása a tanulók és a felnőttek körében.

Tisztasági verseny, a tantermek szűrőpróbaszerű, és a hálórend folyamatos ellenőrzése.

Felkészíteni a gyerekeket, azt iskola elhagyása utáni önkarbantartásra.

Egészségnevelési elvek

- Iskolánk minden tevékenységével szolgálja tanulóink egészségi, testi, lelki, mentálhigiéniai, szociális fejlődését
- Törekszünk arra, hogy kialakítsunk azokat a pozitív beállítódásokat, magatartásformákat, szokásokat, melyek tanulóink egészségi állapotát javítják.

- A helyes táplálkozási szokások megismertetése.
- A rendszeres testmozgás fontosságának megértetése, alkalmazása a szabadidős programokban
- A szenvedély-betegségek veszélyeinek felismertetése, kialakulásának megelőzése.
- Felkészítjük diákjainkat, hogy felnőtt életükben legyenek képesek egészséges, harmonikus életvitel kialakításra, életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, konfliktusokat, problémákat jól tudják kezelni, illetve megoldani
- Külön figyelmet fordítunk a családi életre, a felelős örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre-
- Nagy hangsúlyt fektetünk a tanulók egészségvédelme érdekében évenkénti szűrővizsgálatok megszervezésére.

Környezeti nevelési elvek

- A tanulóink környezettudatos magatartásának kialakítása
- Legyenek képesek a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására elősegítve az élő természet és társadalom fenntartható fejlődését
- Legyenek érzékenyek szűkebb és tágabb környezetük állapota iránt.
- Legyenek képesek a környezet természeti, és ember alkotta értékeinek felismerésére, megőrzésére, a természet és társadalom harmóniájának megteremtésére
- A személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás kialakítása egyéni és közösségi szinten.
- Tanulóink életideájába a természet tisztelete, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá
- A természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

Az egészséges környezet csak összefogással hozható létre. Az ember kölcsönhatásban áll más, nála nagyobb rendszerekkel. A környezet állapota szempontjából különösen fontos az ember hatása. Ezért elengedhetetlen, hogy a környezetet az egység és a közösség szemszögéből lássuk.

Tartalma kiszélesedett a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Gondot kell arra fordítanunk, hogy a tanulóink a jövőben, mindennapi életvitelünkben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági, politikai konfliktusokat kezelni, megoldani. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi, természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

Fenntarthatóság és környezeti nevelés céljai:

Rövid távú célok:

- Tantestület támogatásának megnyerése a környezeti nevelési munkához
- Ökocsoport létrehozása, amelynek elsősleges feladata a helyzetfelmérés, munkaterv megalkotása és elvégzése a tantestület aktív részvételével
- Helyi környezeti problémák felismerése, megismerése
- Szelektív hulladékgyűjtés fontosságának szorgalmazása, kialakítása az intézményben
- Takarékoság hangsúlyozása (víz, elektromos áram,)
- Részvétel környezetvédelemmel kapcsolatos versenyeken
- Környezetvédelemmel kapcsolatos pályázatok keresése, azokon való részvétel
- Az iskolai környezet megóvása
- Zöldterületek megújítása, gondozása
- Újrahasznosított termékek megismerése, felismerése-az újrahasznosítás fontosságának felismertetése
- Tanórákon lehetőségek kiaknázása a környezeti nevelésre

Hosszabb távú célok:

- A tanulók környezettudatos gondolkodásának kialakítása
- Szemléletformálás, új értékrendszer kialakítása
- Környezetszennyezés okai, ok-okozati összefüggések, viszonyok megismerése, felismerése
- Kreatív gondolkodás kialakítása, megoldások keresése
- Környezetvédelmi programokon való részvétel, aktív szerepvállalás

Teljes körű egészségnevelés

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Kiemelt felelősséggel tartozik az iskola, mint olyan intézmény, amely a tanulók ismereteinek, képességeinek és viselkedéseinek fejlesztésére hivatott. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni és az életfordulókon - serdülőkor - fokozottabban megerősíteni. A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen - az alapvető értékek mellett – a testi-lelki-szociális egészség közvetítése, az élet egészségvédelme.

Az egészségkultúráltság maga az életmód. Az egészségvédelem szoros kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, magatartással.

Már korai gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyermeknek az egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. Sokszor nincsenek tisztában a befolyásokkal, amelyek érik őket. Ezért fontos része az egészségnevelési programnak az is, hogy segítsen a tanulóknak kialakítani olyan készségeket, amelyek lehetővé teszik saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat

- az egészséges életvitel kialakításához,
- a helyes értékrend felépítéséhez,
- az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- az életmóddal kapcsolatos - biológiai-pszichés - tennivalók elsajátításához
- a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,
- az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség-érték tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészségmagatartás kialakítására.

A programba beépül a folyamatkövetés és az eredményvizsgálat. Ehhez idő kell, fontos a többszintűség, a célok, feladatok követhetősége.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

Az egészségvédő életvitelhez szükséges képességek kialakítása hosszú folyamat, ezért elválaszthatatlan a nevelési folyamat egészétől.

Alapelve, célja:

- az egészségkultúráltság emelése,
- olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,

- a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- az életvezetési képességek fejlesztése,
- a tanulók felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért,
- a tanulók felkészítése a stressz-hatások feldolgozására,
- a környezeti- és egészség-tudatosság erősödésének előkészítése,
- a mindennapi testedzés megvalósítása a tanulók számára,
- a mentálhigiénés nevelésre való kiterjedése.

Tartalma:

- az egészségfejlesztéssel összefüggő célok, feladatok,
- a feladatok végrehajtását szolgáló program,
- az iskola-egészségügyi szolgálat munkája.

Kapcsolódó szakanyagok:

- módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és minősítéséhez,
- módszertani anyag a mindennapos testneveléshez,
- az egész napos iskola programja,

Az egészségnevelés fő jellemzői:

- az egészség megtartása, fokozása,
- az egészség visszaszerzésére irányuló és a
- személyiség formálását elősegítő tevékenység

Területei:

- Egészségmegőrzés, a helyes életmód kialakítása
- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- Öltözködés
- Higiénia, tisztálkodás
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, egyéb szenvedélybetegségek és függőségek) megelőzése
- Ésszerű napirend kialakítása

Szűrővizsgálatok

Iskolánk minden tanulóját a védőnő és a gyermekorvos, egy általuk elkészített, az iskola vezetésével egyeztetett terv szerint szűr a következő területeken:

- Hallás

- Látás
- Gerinctartás
- Lúdtalp
- Fogászat

Ennek eredményeképpen a tanulók időben szakorvosi ellátáshoz jutnak.

Az iskolai egészségvédelem feladatai:

- Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit.
- Fejtse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására.
- Valósítsa meg a személyes testi és lelki higiénia követelményeit.
- Szorgalmazza a testmozgás, aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.
- Szolgáltasson módszereket (döntési helyzetmegoldásokat) a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.
- Ismertesse a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat.
- Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászokás elkerülésének módját.
- Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit.
- Adjon gyakorlati tanácsot, az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.
- Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés színterei:

- Életviteli feladatok
- Tanórai feladatok
- Tanórán kívüli feladatok

Életviteli feladatok

Az iskolai élet a nevelés-oktatás színtere. A nevelés dimenziói közt az egyik, meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat.

Az általános iskoláskorú gyermek és kamasz iskolában eltöltött idejét számtalan tevékenysége közt jellemezhetjük az egészsége megóvása érdekében végzett tevékenységekkel is. A napi rutinban a tanító/tanár folyamatosan neveli, megszólítja a gyermeket az elvárt higiéniai szokások betartására, az életviteli szokások kialakítására, azoknak mögöttes tartalmára.

Az egész napos iskola keretében számtalan lehetőség és szükség mutatkozik az egészségnevelésre. Az életkori sajátosságok figyelembevételével ezeknek a szokásoknak, elvárásoknak a beépítése a gyermek személyiségébe elsődleges feladatunk.

Tanórai feladatok

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,
- eddze akarataikat mentálisan, fizikálisan, szociálisan,
- bővítse ismereteiket.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológiaóra, egészségtan modul, természetismeret, irodalom, technika stb.
- „Egészségóra” (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása)

Tanórán kívüli feladatok:

- Szakkörök
- Egészségnevelési akciók (előadás, témanap, témahét, projekt, egészségnap)
- Nyári táborok
- Előadások, csoportfoglalkozások, kiállítások
- Rendszeres, egészséges környezetben (pl. hegyekben) végzett túrák, kirándulások

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- Testnevelés órákon
- Egész napos iskolai foglalkozásokba beillesztve
- Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- Sportversenyek lebonyolítása. A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe.

Egészségfejlesztést segítő hasznos módszerek:

- Játékok
- Foglalkoztató előadások
- Közösségépítés
- Művészetek
- Programok

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, osztályfőnökök, szaktanárok, iskolaorvos, védőnő.
- Külső partnerek: családsegítő szolgálat, szakszolgálati intézmény, egészségügyi szolgáltatók (pl. fogászati prevenciók csoport), sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők.

Egészségnevelés az iskolánkban:

Fontos szabály:

- a tájékozottság,
- a tanulók életkori jellemzői, adottságai,
- az évfolyamonkénti egymásra épülés.

A témák részletezése:

- Az egészség fogalma
- Az egészség, mint érték
- Az egészségkultúra kialakítása, fejlesztése
- Testkultúra, testápolás, testünk felépítése, serdülőkori változások
- Lelki egészségvédelem
- Az egészséges fiatal életmódja az iskolában, a családban
- Az egészséget veszélyeztető tényezők: helytelen életmód, kockázatos viselkedés, veszélyes környezet
- Egészségellenőrző vizsgálatok (testsúlyellenőrzés, vérnyomás-ellenőrzés, edzettségi önvizsgálat, mell önvizsgálata stb.)
- A betegségek megelőzései
- Orvoshoz fordulás

Megelőzés

Táplálkozás – mozgás

- Étkezési kultúra – ízlés, szokások, rendszeresség
- Az étrend szerepe az egészséges táplálkozásban
- Az élelmiszerek összetevői: szénhidrátok, zsírok, fehérjék, vitaminok, ásványi anyagok
- A napi táplálkozás aránya
- Teljesítmény és táplálkozás
- Testsúlyellenőrzés
- Az energiaigény (pihenés, tanulás, olvasás, mozgás)

- Az egészséges táplálkozás kritériumai: mértékletesség, kiegyensúlyozottság, változatosság
- Aktív és passzív pihenés

A fitness paraméterei: egészséges táplálkozás, optimális testsúly, a szervezet napi edzése
Testedzés – eredmény: légzésjavulás, erő- és állóképesség-növelés, személyiségfejlesztés.

Szabadidő helyes felhasználása – a helyes napirend

- Az alvás, étkezés, tanulás, testedzés, szabadidő egységes összehangolása, rendszere
- Rendszeresség
- A tanulás egészségtana (időbeosztás, hely, testtartás stb.)
- Kifáradás, jelzőrendszer
- A pihenés szerepe – aktív-passzív
- Vakáció, szabadidő hasznos eltöltése

Testápolás – öltözködés – személyi higiéné

- Testünk felépítése és védelme
- Változások a serdülőkorban
- A külső megjelenés: ápoltság, tisztaság, esztétikum
- Testünk tisztántartása: testrészek higiéniája, fehérnemű szerepe, testápolószerek, napozás és veszélyei
- Öltözködés, divat, egészség

Társkapcsolatok

- A serdülés hatása a személyiségre
- Érzelmi problémák: jó-rossz, öröm-káröröm, gonosz, harag, rémület, félelem, szeretet-szerelem, bátorság
- Értékrend: önértékelés fejlődése, nagy igazságérzet
- Fiúk, lányok barátsága
- Kirívó magatartás, utánzás
- Nemi érés tudatosulása

Káros szenvedélyek – helyes döntések

- Élvezeti szerek hatásai
- Alapjelentések tudatosítása: szenvedély, szorongás, mérték, mértékletesség, hozzászokás, hiánytünetek, függőség
- Dohányzás: hatóanyag, aktív, passzív, hatása, megelőzés
- Alkohol: az ivás kultúrája, szokások, hatása a szervezetre, megelőzés

- Kábító hatású szerek: legális és illegális, a függőség fajtái, következményei,
- Drogfogyasztó magatartás kialakulása, hatása
- Egyéb függőségfajták: élvezeti szerek (kávé, csokoládé), szerencsejátékok, gyógyszerfogyasztás, PC, TV, videó rabsága

Szexuális kultúra

- Érzelmek, barátság, változások kora
- Személyiségfejlődés
- Érettség
- Kapcsolati kultúra
- Felelősség, erkölcs
- Fogamzásgátlás, abortusz veszélyei
- Nemi egészség, harmónia
- Nemi betegségek: szifilisz, AIDS

Egészséges környezet védelme

- Környezetünk tisztasága: iskola, otthon, utca, természet
- Víz, levegő, talaj, növény- és állatvilág védelme
- Környezetvédelmi előírások: környezetkímélő, energiatakarékos
- Új technológiák káros következményei
- Hulladék csoportosítása
- Hulladék gyűjtése: fedett, szelektív, fertőzésveszély
- Egyéni felelősség a természeti környezetünk iránt

Balesetvédelem – elsősegélynyújtás

- Az emberi test felépítése
- Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, feladatai
- Tűzveszélyhelyzetben: balesetek, tüzesetek, sebellátás
- Mindennapos betegségek előfordulása: otthon, szabadidőben, iskolában, utazás közben
- Korunk veszélyforrásai: AIDS, alkoholizmus, kábítószer
- Elsősegélykészlet

Az iskola egészségfejlesztési stratégiájának kimunkálása hosszú távú előrejelzés lehet a tanulók életminőségében, a romló tendenciák megfékezésében, a javulás feltételeinek megteremtésében. Célunk az, hogy megtanítsuk gyermekeinket arra, hogy törődjenek magukkal, fejlesszék magukban a teljes ember igényét. Ápolják érzelmeiket, ne váljon örömnélküli kötelességgé mindennapi munkájuk. Tudjanak örülni egymásnak, családjuknak, barátaiknak. Több megértéssel és elfogadással éljenek együtt másokkal, így biztosan egészségesebb életet élhetnek.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása:

A program megvalósulása a tanévek során, az iskola munkatervében megtervezetten történik. Az osztálytanítók, szaktanárok és osztályfőnökök, a diákönkormányzat és más alkalmanként felálló munkacsoportok a napi munka tervezésekor figyelemmel kísérik a program

megvalósulását. A megvalósítás során a folyamatokat tervezzük, nyomon követjük, ellenőrizzük és értékeljük a megfogalmazott módszerek, értékek mentén.

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden pedagógusa, dolgozója felelős.

A program megvalósulásának ellenőrzése-értékelése

- *Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek:*

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységekkel szemben az elvárás az, hogy beépüljenek a tanuló magatartásformái sorába, és spontán végzett cselekedetökké váljanak. A tanítók, később a tanárok a tanulók közt élve „érezkelik” a folyamat fejlődését, érését, és szükség szerint korrigálják azt.

- *Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés:*

A tananyaghoz kapcsolódóan elsajátítandó ismeretek ellenőrizhetők, mérhetők. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés:

A munkaterv szerint megszervezett témnapok, témahetek, projektek egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek a programok során be kell épüljenek a tanuló és adott esetben a családja napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé kell váljanak. Ezek a programok igen gyakran versenyeztetéssel együtt valósulnak meg, így az eredmények követhetőek.

- *Visszacsatolás:*

Az adott események, a tanév értékelése során elért eredmények reális feltérképezése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismereteknek spirálisan fejlődniük kell, el kell, hogy mélyüljenek. Ezt az iskola és a tanárok az éves munkatervben, a program- és a foglalkozási tervekben tervezik meg.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok

elkészítésében, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A jogszabály által megszabott kötelezettség végrehajtására a tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk, amelyek mutatják a tanulók fizikai felkészültségének mértékét.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése, motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

Komplex intézményi mozgásprogram

- Egészséges életmód tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
- A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
- Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40%-ában a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
- Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – változatos programok keretében képviseltesék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
- Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, amely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
- Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel, illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
- A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
- A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
- Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbözőbb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.

- A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanéve aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek:

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését beemelték az országos mérések sorába. Ennek értelmében kell eljárni a mérésre felkészítés és a mérés elvégzése tekintetében. A mérésre előírt időintervallum adott év április-május hónap, tanévenkénti időzítéssel.

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező.

A fizikai aktivitás jellemzője az

- az egészséges testsúly,
- az állóképesség és az izomerő.

E képességek szintjének emelését az oktatásnak kell megoldania a megújított iskolai testneveléssel és sporttal. A jövőben az alapoknál – a 6-14 éveseknél – kell kezdeni. A fizikai képességek folyamatos, fokozatos teljesítésére nagyobb gondot kell fordítani. Tudatosítani kell a tanulóknak a mozgásos tevékenységek, a testnevelés és a sport preventív értékeit. El kell érni, még a kevésbé jó biológiai és testi adottságokat öröklő tanuló esetében is, hogy a sportolás iránti igényük, szeretetük olyan erős és szilárd legyen, hogy tanulmányaik befejezése után is a rendszeres sportolás állandó életmódelemük legyen.

2.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

2.5.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

Felzárkóztatás:

A hátrányos szocio-kulturális helyzetű, és gyenge képességű tanulók felzárkóztatása egyéni fejlesztési terv szerint, folyamatos diagnosztizálással történik.

A tanítási órákon és a délutáni tanulási tevékenységben differenciált feladatadással és egyéni segítségnyújtással próbáljuk az egyes tanulók lemaradását pótolni. Felzárkóztatásuk érdekében egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs órákat biztosítunk számukra.

A gyengébb képességű tanulók az első évfolyamot 2 tanév alatt is teljesíthetik.

Az első és második osztályok az elemző – összetevő olvasástanítási módszerrel dolgoznak, mely a dyslexia és dysgraphya megelőzését szolgálja.

A sajátos nevelési igényű (értelmi fogyatékos) tanulók részére szükség esetén a gyógytestnevelés megszervezéséhez 16 fős csoportonként – az iskola órakeretén felül – heti három órát biztosítunk.

Pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció, rehabilitáció

A sajátos nevelési igényű tanulók speciális fejlesztésének fontos területe, mely a nevelés egészét áthatja.

Célja:

- A tanulók, fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja.
- Segíti a fogyatékoságból eredő hátrányok csökkentését.
- A gyógypedagógus, aki a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést végzi – esetenként más szakember véleményének figyelembevételével – elkészíti a tanulóra szóló egyéni fejlesztési programot, amely a tanuló különleges gondozási igényére épül és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakozását szolgálja.

A fejlesztés területei:

- a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálása, kompenzálása
- az eszköztudás fejlesztése
- felzárkóztatás
- tanulási technikák elsajátítása
- szociális képességek fejlesztése

- önálló életvezetés kialakítására törekvés

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy a szakaszos diagnosztizálás.

Így korrigálni, kompenzálni tudja a gyógypedagógus az eddig használt eszközök, módszerek felülvizsgálatával, megelőzheti a másodlagos tünetek megjelenését.

A tevékenység során vizsgálni kell, hogy az alkalmazott terápiás eljárás és eszközrendszer miként tud hozzájárulni a pszichikai, fiziológiai funkciók zavarának korrigálásához, kompenzálásához, a hátrányok csökkentéséhez.

A fejlesztést végző pedagógus tanév elején egyéni fejlesztési tervet készít. Rögzíti a jelen állapotot, a célt, a feladatokat, a módszereket.

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységformák intézményünkben

- A családban élő (bejárós, kollégista) tanulók délutáni foglalkoztatása.
- Kollégiumi ellátás
- Logopédiai ellátás, beszédfejlesztés
- Pszichológusi ellátás
- Ifjúságvédelmi, család és utógondozói segítség, prevenció munka
- Ingyenes étkezés biztosítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók részére..
- Tanórán kívüli foglalkozások szervezése

A pszichológus munkája

Első lépésben igyekszik feltárni a gyermek viselkedésének okait, mozgatórugóit. Próbálja megismerni a gyermek személyiségét.

Fontos lehet feltérképezni a gyermek intellektuális struktúráját is. Ez támpontokat adhat a terápiás módszer kiválasztásában. Erre a T. B.G.B. tesztkészlet használható.

A legkisebbeknél hatékony módszer lehet a szenzoros integrációs terápia. Ez a hiányzó szenzoros élmények létrehozását segíti elő. Arra épít, hogy a viselkedés zavaros gyermekeknél az idegrendszeri integrációs problémáik miatt tapasztalhatjuk a felsorolt tüneteket. Ezek kompenzálása az adott szinten és állapotban képtelen megvalósulni, s rosszul rögzülő magatartás- és viselkedésformaként egyre erősebbé válik

Ez a terápia fejleszti az egyensúlyi reakciókat, a vizuális forma és térpercepciót, normalizálja a szemmozgásokat, integrálja a test két oldalát. A gyermekek többször ismétlik ugyanazt a feladatsort. Ez a nagy ismétlésszám kialakít a gyermekben egy olyan integrációs folyamatot, amely elősegíti a hiányzó funkciók kompenzációját és ezáltal a környezethez való könnyebb alkalmazkodást, ill. beilleszkedést.

A kisiskolásoknál a játéktevékenység használható terápiás céllal, mivel figyelembe kell vennünk a gyermek korlátozott belátó képességét (különösen igaz ez értelmi fogyatékosoknál).

Megpróbálja a gyermek játékát a kritikus kérdés felé terelni és konfrontálás, tüköryújtás, szerepmegfordítás és korrekciós játék segítségével eredményt elérni:

- a konfrontálás során a gyereket szembesítjük önmagával és a környezetének magatartásával
- tüköryújtás: amikor a játék a gyermek magatartását tükrözi
- szerepmegfordítás: a történetet úgy játsszuk el a gyerekekkel, hogy ő játssza a másik fél szerepét.
- korrekciós játék: a történet konkrét, határozott pozitív korrekciója, ill. indukció a problémamegoldás irányába.

A nagyobbaknál már verbális technikák is alkalmazhatóak. Náluk már próbálkozhatunk az értelmezéssel kiszélesíteni az én fennhatóságát is, így elősegíteni egy környezetével és önmagával harmóniában élő személyiség kialakulását.

A pedagógus és a szülő feladata

A magatartászavaros gyermeknél a családi és iskolai környezetben is a legnagyobb probléma a figyelem kérdése.

A szülőknek és a pedagógusoknak törekedniük kell arra, hogy határozott, következetes, egyértelmű és kiszámítható környezetet teremtsenek a gyerek számára.

- A határozottság azt jelenti, hogy a szabályok és az elvárások a gyerek számára mindig azonos következményekkel járnak. Ha megszeg egy adott szabályt, mindig megbüntetik és mindig ugyanazon a módon. Ha megteszi, amit kérnek tőle azt mindig meg kell dicsérni.
- A következetesség azt jelenti, hogy a szabályok nem változnak naponként, hanem hosszú távon fennmaradnak.
- Az egyértelműség az, ami világosan meghatározott és világosan érthető mindkét fél számára.
- A kiszámíthatóság elve szerint a szabályokat a gyermek elítélhető cselekvése előtt kell meghozni és nem utána.

Csak a fentiek betartásával érhető el, hogy a gyermek megtanulja az életkori csoportjának megfelelő viselkedést. Ha ez nem történik meg, akkor a gyermekkori magatartászavar 18 éves kor után antiszociális személyiségzavar kialakulásához vezethet.

2.5.2. Tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Tehetseggondozás:

A kiemelkedő képességű tanulók lehetőséget kapnak tehetségük kibontakoztatására a következő formában:

- fejlesztő foglalkozásokon továbbtanulásra való felkészítés
- szakkörökön: kézműves, számítástechnika, művészeti, sport, stb.
- délutáni szabadidős tevékenységekben: sport, labdarúgás, tánc, dráma ,stb.
- versenyeken: komplex tanulmányi verseny (házi, vármegyei), kulturális bemutatók (házi, vármegyei), vármegyei sportversenyek

2.5.3. Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek és ifjúságvédelmi felelős munkáját a Köznevelési Törvény és a vonatkozó rendeletek alapján végzi. Feladatait az iskola általános igazgatóhelyettesétől kapja, a végzett munkáról neki ad számot. Az elvégzett tevékenységről félévente beszámol írásos feljegyzései alapján. Az iskola vezetője gondoskodik az ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekről.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segíti az iskola pedagógusainak gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.

Az iskola minden tanulójára kiterjedő feladatai általánosan:

- Az iskolában a tanulók és a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények-gyermekjóléti szolgálat, családsegítő szolgálat, nevelési tanácsadó, drogambulancia – címét és telefonszámát.
- A gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az eszmegbeszéléseken.
- Részt vesz a tanulók fegyelmi tárgyalásán és eljárásukban.
- Minden esetben a gyermekek érdekeit képviseli, figyelemmel kíséri a gyermeki jogok érvényesülését.

A családban élő (bejáró illetve kollégista) gyermekekre vonatkozó feladatai:

- Az osztályokat felkeresve tájékoztatja a tanulókat arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, illetve szüleik az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel.

- A pedagógusok, szülők, vagy tanulók jelzése alapján, a velük való beszélgetés során megismert veszélyeztetett tanulók esetében családlátogatáson megismeri a tanulók családi környezetét.
- A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat felméri az osztályfőnök közreműködésével, nyilvántartást készít a tanulókról.
- A hátrányos helyzet típusának, súlyosságának mérlegelése alapján jelzést készít a gyermekjóléti szolgálatnak, vagy a családsegítő szolgálatoknak, szükség esetén kezdeményezi a gyermekvédelem más szereplőinek bevonását.
- Gyermekbántalmazás vélelme, vagy egyéb pedagógiai eszközök meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az igazgató értesítse a gyermekjóléti szolgálatot, súlyosabb esetben a rendőrséget.
- A tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén a rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi az illetékes települési önkormányzatnál. Szükség esetén javaslatot tesz természetbeni ellátás (térítési díjkedvezmény) biztosítására.
- Kollégista tanulók esetében a kollégium-vezető bevonásával kezdeményez intézkedést.

Az iskola minden tanulója kiterjedő prevenció feladatai:

- Javaslatot tesz az iskola általános prevenció gyermekvédelmi tevékenységére az iskolát körülvevő szociális társadalmi környezet függvényében.
- Szorgalmazza a mentálhigiénés programok bevezetését.
- Kiemelt figyelmet fordít a szenvedélybetegségek megelőzésére. Drog és bűnmegelőzési programokat szervez.
- Tájékoztatást nyújt a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyermekek részére szervezett szabadidős programról, maga is szervez ilyeneket.

Együttműködés

A gyermekvédelmi törvény rögzíti a jelzőrendszer tagjait, kötelező együttműködésüket, feladataikat a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében.

A gyermekjóléti szolgáltatás alapvető prevenció feladata az észlelő és jelzőrendszer működésének biztosítása, mely lehetővé teszi mindazoknak a szakembereknek az együttműködését, akik bármilyen formában kapcsolatba kerülhetnek a gyermekkel. Az együttműködés rendszere színtere az alkalmasszerűen megtartott esetmegbeszélés, de a kapcsolattartás él minden rendkívüli helyzetben.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai a következők:

- Egészségügyi szolgáltatás
 - Védőnői szolgálat
 - Háziiorvosi, házi gyermekorvosi szolgálat

- Személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatás
 - Családsegítő szolgálat
 - Gyermekjóléti szolgálat

- Köznevelési intézmények
 - Óvodai gyermekvédelem
 - Iskolai gyermekvédelem
 - Nevelési tanácsadó

- Rendőrség, ügyészség, bíróság

A jelzőrendszeri tagok esetében a hatékony együttműködésnek ad keretet az információkat kicserélő, feladatokat szétosztó esetszbeszélés, mely a jelzőrendszerben nevesített szakemberek bevonásával történik.

2.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Mivel gyermekeink nagy része család nélküli, vagy olyan rossz körülmények között élő család tagjai, ahol a közösség helyzete labilis, pedagógiai programunkban fokozott figyelmet kell fordítani a közösségi nevelés kialakítására és fejlesztésére. Az ember különböző csoportokban éli le az életét.

Ezekben a közösségekben tanulja meg az együttélés szabályait, a vele szemben elvárt viselkedési módokat, szerepeket, a társadalomba való beilleszkedést.

Az elfogadott szabályok teszik lehetővé, hogy ne éljen bizonytalanságban. A valahová való tartozás biztonságot nyújt az ember és így a gyermek számára is. Mivel gyermekeink nem csak hátrányos helyzetűek, hanem enyhe értelmi fogyatékosok is, beilleszkedésük még nehezebb, még inkább segítséget igényel.

Lehetséges közösségek kialakulása az iskolában:

- az iskola diákjainak közössége
- osztályközösségek
- azonos érdeklődésű gyermekek közössége (szakkörök, sportkörök)
- kollégiumi hálóközösségek

- baráti közösségek

Az iskola összes diákjának közösségét a DÖK fogja össze, teszi egységessé. DÖK feladata, hogy az iskola és a tanulók érdekeinek figyelembevételével olyan működési szabályzatot készítsen, melyet a közösség minden tagja elfogad, biztosítja így a működéshez szükséges feltételeket, és amelyben a közösség minden tagja jól érzi magát. A DÖK feladata közös tevékenységek szervezése, mely segíti a jó közösség kialakulását, a hagyományok ápolását és teremtését.

Lehetőséget biztosítunk a közösségfejlesztési program véleményezésére.

A közös tevékenységek célja:

- egymás megismerése, elfogadására való képesség kialakítása
- együttműködő képesség kialakítása
- alkalmazkodó képesség javítása
- viselkedéskultúra javítása
- önállóság kialakítása
- közösség önállóságának fejlesztése
- beszédkészség fejlesztése
- kapcsolatteremtő képesség fejlesztés
- kapcsolattartó képesség fejlesztése
- empátiás készség kialakítása

Hagyományörzés célja:

- iskolai szokások, szabályok megismertetése, elfogadása
- társadalmi szokások szabályok megismertetése, azok elfogadása, belsővé válása
- önazonosság tudat, néptudat csoporttudat erősítése
- magatartási normák szokássá alakítása
- identitástudat kialakítása
- személyiség formálása

Hagyományörző rendezvények

• Tanévnnyitó	• Disco
• Tanévvzáró	• Gyermeknap
• Ballagás	• Anyák napja
• Vers- és prózamondó verseny	• Karácsony
• Komplex tanulmányi verseny	• Farsang
• Kulturális verseny	• Nőnap
• Sportversenyek	• Március 15.
• Nyári táborozás	• Október 23.

- Mikulás
- Szilveszter
- Húsvét

Az osztályközösséget az azonos életkorú, azonos tudásbeli felkészültségű gyermekek alkotják. Közösségüket az osztályfőnök, kollégiumi vagy napközis nevelő fogja össze.

Feladatuk olyan foglalkozások tervezése, ahol

- szűkebb közösség megismeri egymást
- személyes kapcsolatok alakulnak ki
- családias légkör jön létre
- önállóan működni tudó csoport jön létre
- harmonikus közösségi élet folyik

Ezeket segítik elő a foglalkozásokon történő beszélgetések, osztálykirándulások osztályon belüli hagyományok teremtése (szülinapok, névnapok megünneplése) közös tevékenységek (főzés, mozi látogatás, különféle játékok, különböző szereplések). A család után az osztályközösség az a legkisebb közösségi egység a gyermekek életében, ahol éreznie kell a valahová való tartozás élményét és a biztonságát.

A közösségi nevelés szempontjából kedvező a különböző osztályú gyermekek együttes szereplése, mely leginkább szakköri keretben jelenik meg. A szakkörök az azonos érdeklődésű gyermekeket fogják össze. A nevelők feladata biztosítani a gyermekek számára, hogy azzal foglalkozzon, ami érdekli, amihez van tehetsége, ennek megfelelően a szakkörök évente változhatnak.

Feladata:

- felzárkóztatás
- ismeretek nyújtása
- kiegészítő ismeretek nyújtása
- képességek kibontakoztatása
- tehetséggondozás
- versenyekre, fellépésekre való felkészítés
- pályaorientáció
- egészséges életmódra nevelés
- testedzés
- önállóságra nevelés
- magabiztosság kialakítása
- közösségre nevelés

Szakköri tevékenységek:

- sportszakkör

- lovaglás
- úszás
- focikör
- művészeti kör
- ügyes kezek szakkör
- számítástechnika
- tánckör
- sulirádió

A harmonikus közösségi élethez elengedhetetlen szűkebb és tágabb környezetük megismerése, annak rendben tartása, megvédése

Feladatok, célok a szűkebb környezet gondozására

Célok:

- legyen képes a gyermek önmagát tisztán tartani, önállóan, az évszaknak megfelelően öltözködni
- váljon szokásává a személyi higiéné, ruházata gondozása
- alkalmazza az egészséges táplálkozással kapcsolatos ismereteit
- utasítsa el az élvezeti és kábítószeresek használatát
- tudja, hogy a szennyezettség káros az egészségre
- váljon szokásává, igényévé szűkebb környezetének (szoba, lakás, épület, udvar)
- rendben tartása, annak megőrzése, megóvása.

Tágabb környezetükre is gondot kell fordítani.

Meg kell ismernie a gyermeknek lakóhelyét, fontos, hogy tájékozódni tudjon Magyarország nagyobb városai között.

Ismerje fel a hazai tájak életközösségét:

- értse az élő és élettelen dolgok közötti kapcsolatot
- utasítsa el a természetromboló magatartását.

Nyári tábor:

A közös nyári táborok jó lehetőséget adnak a tágabb környezetünk megismerésére, új természeti adottságok felfedezésére.

A szakmai egységek önállóan szerveznek nyári tábort a gyermekeik részére. Ezek jó lehetőséget biztosítanak az ország tájegységeinek megismerésére, a kulturált szórakozásra, a közösség fejlődésére.

A tábor csökkenti a bezártságot, lehetőséget ad a pihenésre, a feltöltődésre.

Az idegrendszerükben sérült, labilis pszichére jó hatást tesz a környezetváltozás, országjárás, új pozitív ingerek befogadása, közösségépítő, nevelési - oktatási hatású programokban való részvétel. Erkölcsi, érzelmi, kritikai, esztétikai fejlődésük ilyen lehetőségek kapcsán jobban biztosított.

Igényt kívánunk ébreszteni a természet szeretete, védelme iránt, egészségük megóvására, illetve a szabad levegőn való tartózkodásra, játékra, sétára, gyalogtúrára.

Ily módon szeretnénk gyermekeink szociális és értelmi hátrányait kompenzálni.

2.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat vezető szerve a Diákközgyűlés, amelyen a tanulói közösségeket az osztályok ODB titkárai, az osztályok időszakos küldöttei képviselik. A közgyűlés választja meg saját vezetőségét. A vezetőség irányítja az ODB-ket. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében fontos, hogy a diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy (DÖK segítő pedagógus) segítse, hiszen nagyon nehéz reális döntést hozniuk, és véleményüket megfogalmazni, érdekeiknek megfelelő módon hangot adni.

2.8. A diákönkormányzat döntési jogkört gyakorol:

- saját működéséről;
- a működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról;
- hatáskörei gyakorlásáról;
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat és javaslattal élhet az iskola működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Ki kell kérni a diákönkormányzat véleményét:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

A vélemények írásos vagy jegyzőkönyvi beszerzéséért az igazgató a felelős.

A diákönkormányzat működését saját szervezeti és működési szabályzata szabályozza.

2.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Partnerkapcsolatok irányítása

Az iskola a partneri igényeket a messzemenően figyelembe véve vezeti be, szervezi és bonyolítja le szolgáltatásait.

Intézményünk kínálatát az alábbi módon ismerhetik meg:

- helyi médiák, városi tévé, újság;
- internet (honlap);
- személyesen az iskolában

Kommunikáció a partnerekkel

Közvetlen partnereink:

- Tanulók
- Szülők
- Munkatársak
- Előző-következő iskolafok

A közvetlen partnerekkel való kapcsolattartás és információáramlás folyamatos és a következő főmódban valósulnak meg:

Tanulók:

- osztályfőnöki óra
- sulirádió
- hirdetőfal

Pedagógusok, pedagógiai munkát segítők: -

- körözüvény
- értekezlet
- sulirádió
- személyes megbeszélés
- hirdetőfal

Előző-következő iskolafok:

- tájékoztató levél
- intézménylátogatások
- kerekasztal beszélgetések

- levél, fax, email, telefon

Szülők:

- Szóbeli:
 - iskolai tájékoztatás, kötetlen beszélgetések
 - szülői értekezlet
 - fogadó óra, nyílt nap
 - családlátogatás
- Írásbeli:
 - iskolai, igazgatói, igazgatóhelyettesi tájékoztatás, kiértésítés
 - elektronikus napló
 - hirdetések, plakátok

Fenntartó:

- az igazgató által képviselt gyűléseken
- telefon, fax, email, levél

Közvetett partnereink:

- Hungarospa Hajdúszoboszló Gyógyfürdő
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Szociális Szolgáltató Központ (Gyermekjóléti Szolgálat és Családsegítő Szolgálat)
- Vöröskereszt
- Az integráltan oktatott tanulók iskolái

A kapcsolattartás alkalmoszerű.

Lehetséges módok:

- telefon, fax, email, levél
- személyes kapcsolattartás (Az iskolánál a fejlesztést végző gyógypedagógusok.)
- kerekasztal megbeszélés az érintettekkel

A panaszkezelés

Az intézmény munkatársainak minden egyes partneri panaszt, illetve a megelégedettségére vonatkozó észrevételt dokumentálni kell és elemzésre átadni a minőségügyi vezetőknek, hivatkozva a pedagógiai program ezen részére különös tekintettel van KTV módosítása

2.10. A tanulmányok alatti vizsgák szabálya

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (egyéni munkarendben tanulók, tantestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

- A vizsgák időpontjáról – a javítóvizsga kivételével – a vizsgára történő jelentkezéskor írásban kell tájékoztatni a tanulót és a szülőt, legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt. Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A tanulmányok alatti vizsgán vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli a vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről.
- Gyakorlati vizsgát kell tenni, szóbeli vizsgával együtt a készségtárgyakból: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, digitális kultúra.
- Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel. Az intézmény három időszakot biztosít a tanulmányok alatti vizsgák lebonyolítására: augusztus, január és június folyamán (intézményi döntés szerint). A vizsgaidőszakok pontos időpontja a tanév helyi rendjében meghatározott – közzétételre kerül az intézmény honlapján.

A vizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni, az évfolyam követelményeinek teljesítésével.

A vizsga eredményét rögzíteni kell a jegyzőkönyvben, az elektronikus naplóban, az anyakönyvben és a tanuló bizonyítványában a megfelelő záradék kíséretében.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és év végi osztályzatok megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtánál rövidebb idő alatt tegyen eleget,

- tanulmányait magántanulóként végzi,
- hiányzása a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható, amennyiben a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

Ha a tanuló hiányzása adott félévben meghaladja adott tantárgyból a 30%-ot, köteles a tantárgyból osztályozó vizsgát tenni; ha a két félévben összesen lépi át a 30%-ot, a nevelőtestület dönthet az osztályozó vizsgáról, vagy a jegyek alapján történő értékelésről, ha az elégséges számú. Ha a hiányzás mértéke a tanévben meghaladja a 250 órát, a tanév végén nem osztályozható, magasabb osztályba való lépése csak sikeres osztályozó vizsga tétele mellett lehetséges. A vizsgára a tanulót a szülő írásban jelentkezteti és felkészíti.

Egy osztályozó egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszerezni.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, köteles évet ismételni. A javító vizsga időpontját a szorgalmi időszak lezárásakor az iskola bejáratára kell kifüggeszteni.

A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán két ízben konzultációs lehetőséget biztosíthat (június-augusztus).

A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

- Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:
 - neki fel nem róható okokból elkészik, távol marad,
 - megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.
- Pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

2.11. A tanulók felvételére, átvételére vonatkozó szabályok

Az iskolába a HBM Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottságának szakvéleménye, iskola kijelölésével kerülhetnek be a tanulók.

Lehetőség van az évközi áthelyezésre is. (Az osztálylétszám felső határáig.)

2.12. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, a Vöröskereszttel és a Védőnői szolgálattal
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- Természetismeret: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés, mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés, égési sérülések, forrázás.

- Testnevelés: magasból esés.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező tantervek tartalmazzák.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

- szakkörök,
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat vagy a Vöröskereszt bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó („Egészség hét”/projektnap/témanap) szervezünk a tanulók számára

3. HELYI TANTERV

3.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői

Intézményünk a 110/2012.(VI.04.) Kormányrendelet és az Oktatási Hivatal által megajánlott, a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályzók szerint alkalmazza a kerettanterveket a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához. A tantárgyanként, évfolyamonként részletesen kidolgozott helyi tanterv a dokumentum nagy terjedelme miatt elektronikus formában található meg az iskola honlapján.

Kerettantervek

- Általános iskola 1-8. évfolyam:
Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 1-4.évfolyamon
Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 5-8.évfolyamon
Kerettanterv a közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók számára 1-8 évfolyamon
- Beszédjavító tagozat:
Kerettanterv az általános iskola 1-4.évfolyama számára

3.2. A helyi tanterv tantárgyai, tartalmi

Tantárgyak - tanulásban akadályozott és beszéd fogyatékos

- magyar nyelv és irodalom
- német
- matematika
- etika
- történelem, társadalom és állampolgári ismeretek
- hon- és népismeret
- környezetismeret
- természettudomány (fizika-kémia, biológia)
- földrajz
- ének-zene
- vizuális kultúra
- digitális kultúra
- technika és tervezés
- testnevelés és sport
- osztályfőnöki óra

Értelmileg akadályozott tanulók tantárgyi megnevezése

- kommunikáció
- olvasás-írás
- számolás-mérés
- játékra nevelés
- állampolgári ismeretek
- hon-, és népismeret
- etika
- önkiszolgálás
- életvitel és gyakorlat
- környezetismeret
- ének-zene
- ábrázolás-alkítás
- digitális kultúra
- mozgásnevelés
- testnevelés

Idegen nyelvként német nyelvet oktatunk a tanulásban akadályozott tanulóknak 7. és 8. évfolyamon. beszédfigyatekos tanulóknak 4. évfolyamon.

Az intézmény a Berettyóújfalvai Tankerületi Központ és az Igazgyöngy Alapítvány együttműködésében a Képzőművészeti Egyetem EFOP 3.2.6-16-2016-00001 projektjének háttérével, az un. hármás fókuszú vizuális nevelés módszertana szerint szervezi a vizuális nevelést az alsó tagozaton.

A módszertan, melyet akkreditált képzésekkel megerősítettünk, az alapozó szakaszban, az általános iskola első négy évfolyamán segíti a tanulók személyiségfejlesztését. Nem tartalmaz a pedagógiában nem ismert, új elemeket, csupán új struktúrába foglalja a fejlesztést, kihasználva az alkotás adta érzelmi többletet a bevézésben, megerősítésben. Olyan területeket kapcsol be így a pedagógiai munkába, amelyekben hatékonyan megerősíthetők azok a kétségek, amelyekre a felgyorsult és változó világban kihívásként tekinthetünk.

A vizuális kultúra tantárgyat holisztikus szemlélettel erőteljesen köti készségfejlesztésében, vagy ismeretanyagában a többi műveltségi területhez is.

A hármás fókusz a következő:

- A vizuális kommunikáció előírt fejlesztése, a Kerettantervhez igazodva, évfolyamonként tanmenet alapján.
- Hátránykompenzálás a tanulási nehézségre fókuszálva.
- Szociális kompetenciák fejlesztése.

A módszer alapja egy olyan, tudatosan felépített pedagógiai munka, amely a három fókusz egyidejű teljesülését feltételezi, a gyerekek életkorához és érdeklődéséhez igazodó feladatokkal és a hozzá kapcsolódó értékeléssel.

Az iskola első négy évfolyamára elkészített, tanévenként aktualizált tanmenet folyamatos fejlesztéssel, rugalmasan igazodik a Kerettantervhez, teljesítve a hármas fókusz célkitűzéseit.

A kerettanterv által biztosított szabadon tervezhető órakeretet az alábbi tantárgyak tanítására fordítjuk:

Tanulásban akadályozott tanulóknál:

Tantárgy	1.éf.	2.éf.	3.éf.	4.éf.	5.éf.	6.éf.	7.éf.	8.éf.
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	2	2	2	2
Vizuális kultúra				1				
Technika és tervezés	1	1			2	2	1	1
Magyar nyelv és irodalom	1	1	1					
Matematika			1	1				
Földrajz							1	1

Beszédfogyatékos tanulóknál:

Tantárgy	1.éf.	2.éf.	3.éf.	4.éf.
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Magyar nyelv és irodalom	1	1	2	2
Technika és tervezés	1	1		

Értelmileg akadályozott tanulóknál:

Tantárgy	1.éf.	2.éf.	3.éf.	4.éf.	5.éf.	6.éf.	7.éf.	8.éf.
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	3	3	3	2	2
Olvasás-írás				1			2	2
Számolás-mérés	1	1	1	1				
Önkiszolgálás	1	1						
Életvitel és gyakorlat			1	1	1	2	2	2
Környezetismeret					1	1		
Ábrázolás-alakítás					1	1		

A helyi tanterv tartalmazza a tematikus egységekre bontott, a helyi sajátosságokkal kiegészített tananyagot.

3.3. Alkalmazott óratervek

Óratervek

- A sajátos nevelési igényű, enyhe értelmi fogyatékos, tanulásban akadályozott tanulókat nevelő általános iskola 1-8. évfolyamára készült óraterv

Tanulási területek - Tantárgyak		Az évfolyamok óraszámjai							
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	Magyar irodalom	5	5	4	4	2	2	2	2
	Magyar nyelvtan	3	3	3	3	2	2	2	2
Idegen nyelv								2	2
Matematika		4	4	4	5	4	4	4	4
Etika		1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem és állampolgári ismeretek	Történelem					2	2	2	1
	Állampolgári ismeretek								1
Hon és népismeret						1			
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret			1	1				
	Természettudomány					2	2		
	Természettudomány fizika - kémia							2	2
	Természettudomány biológia							2	2
	Földrajz						1	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	1	1
	Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	1	1
Technológia	Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
	Technika és tervezés	2	2	1	1	3	3	2	2
Testnevelés		5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra						1	1	1	1
Összes tanóra		24	24	24	25	28	28	30	30
Habilitáció, rehabilitáció (15%)		3	3	3	3	3	3	4	4
Összes kötelező óraszám:		27	27	27	28	31	31	34	34
Egyéb foglalkozásokra felhasználható óraszám		28	28	28	30	23	23	26	26
Heti időkeret		55	55	55	58	54	54	60	60

- A sajátos nevelési igényű, középsúlyos értelmi fogyatékos, értelmileg akadályozott tanulókat nevelő általános iskola 1-8. évfolyamára készült óraterv

Műveltségi terület	Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció	4	4	4	4	4	4	5	5
	Olvasás-írás	2	2	3	4	4	4	4	4
Matematika	Számolás-mérés	3	3	3	3	3	3	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek					1	1	1	1
	Hon- és népismeret							1	
	Etika								1

Éltes Mátyás Általános Iskola és Kollégium Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

4200 Hajdúszoboszló Dózsa György út 10-12.

Egyéb	Önkiszolgálás	3	3						
	Játékra nevelés	2	2	2	2				
	Életvitel és gyakorlat			3	3	4	4	3	3
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret					2	2	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás-alakítás	3	3	2	2	2	2	2	2
Technológia	Digitális kultúra							1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Mozgásnevelés	5	5	5	5	5	5		
	Testnevelés							5	5
	Osztályfőnöki					1	1	1	1
Összesen		24	24	24	25	28	28	30	31
Habilitáció		3	3	3	3	3	3	4	4
Összes kötelező tanóra		27	27	27	28	31	31	35	35
Egyéb foglalkozásokra felhasználható óraszám (logopédia, beszédfejlesztés, korrekciós fejlesztés, sportkör, napközi)		28	28	28	30	23	23	25	25
Heti időkeret		55	55	55	58	54	54	60	60

- A sajátos nevelési igényű, súlyos beszéd fogyatékos, ép értelmű tanulókat nevelő általános iskola 1-4. évfolyamára készült óraterv

Tanulási területek (Tantárgyak)		Évfolyamok			
		1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	Magyar irodalom	5	5	4	4
	Magyar nyelvtan	3	3	3	3
Matematika		4	4	4	4
Etika		1	1	1	1
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret			1	1
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2
	Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technológia	Technika és tervezés	2	2	1	1
	Digitális kultúra			1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés		5	5	5	5
Idegen nyelv – német					2
Összes tanóra		24	24	24	25
Habilitáció, rehabilitáció		8	8	8	8
Összes kötelező óraszám		32	32	32	33
Egyéb foglalkozásokra felhasználható óraszám		28	28	28	30
Heti időkeret		60	60	60	63

- A sajátos nevelési igényű, pervazív fejlődési zavarban szenvedő (autista) tanulók 1-8. évfolyamára készült óraterv

Tantárgyak	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Olvasás-írás előkészítése	4	4						
Olvasás-írás elemei			4	5	5	5	5	5
Környezetismeret	3	3	3	4	4	4		
Környezet- és egészségvédelem							3	3
Számolás-mérés előkészítése	3	3						
Számolás-mérés elemei			3	4	5	5	4	4
Önkiszolgálás	3	3	3					
Életviteli és gondozási ismeretek				4	4	5	7	7
Ábrázolás-alkatás	3	3	2	2	2	2	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
Játékra nevelés	2	2	2					
Mozgásnevelés	5	5	5	5	5	5		
Testnevelés							5	5
Informatika			1	1	1	1	2	2
Összes tanóra	25	25	25	27	28	28	31	31
Habilitáció, rehabilitáció	10	10	10	11	11	11	12	12
Összes kötelező óraszám	35	35	35	38	39	39	43	43
Egyéb foglalkozásokra felhasználható óraszám	27	27	27	28	23	23	25	25
Heti időkeret	62	62	62	66	62	62	68	68

Óraszükséglet

A heti időkeret felosztása osztályfokokonként, területenként.

- A sajátos nevelési igényű, enyhe és közepes súlyos értelmi fogyatékos, tanulásban és értelmileg akadályozott tanulókat nevelő általános iskola 1-8. évfolyamára készült

osztályfok		1.o	2.o	3.o	4.o	5.o	6.o	7.o	8.o
kötelező tanóra		24	24	24	25	28	28	30	30
hab. rehab.		3	3	3	3	3	3	4	4
nem kötelező tanóra	logopédia	2	2	2	2				
	beszédfejl.	6	6	5	5	1	1		
	korr.fejl.	3	3	3	4	4	4	5,5	5,5
	sportkör	1	1	1	1	1	1	1	1
délutáni, kollégiumi foglalkozás	tanulási f.	10	10	10	10	9	9	9	9
	diff. Kép. Fejl.			1	1	2	1	1,5	1,5
	közösségi f.	1	1	1	1	1	1	1	1
	klubfogl.	2	2	2	2	3	3	3	3
	szakkör	1	1	1	1	1	2	2	2

Éltes Mátyás Általános Iskola és Kollégium Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

4200 Hajdúszoboszló Dózsa György út 10-12.

játékf.	2	2	2	2	1	1		
sport fogl.							2	2
kollégiumi csop.f.				1			1	
heti időkeret	55	55	55	58	54	54	60	60

- A sajátos nevelési igényű, súlyos beszéd fogyatékos, ép értelmű tanulókat nevelő általános iskola 1-4. évfolyamára készült

osztályfok		1.o	2.o	3.o	4.o
kötelező tanóra		24	24	24	25
hab. rehab.		8	8	8	8
nem kötelező tanóra	logopédia	6	6	6	6
	beszédfejl.				
	korr. fejl.	3	3	3	3
	sportkör	0,5	0,5	0,5	0,5
délutáni, kollégiumi foglalkozás	tanulási f.	10	10	10	10
	diff. kép. fejl.	1	1	1	2
	közösségi f.	1	1	1	1
	klubfogl.	2	2	2	3
	szakkör	2	2	2	2
	játékf.	2	2	2	2
	sport fogl.	0,5	0,5	0,5	0,5
	kollégiumi csop.f.				
heti időkeret		60	60	60	63

- A sajátos nevelési igényű, pervazív fejlődési zavarban szenvedő (autista) tanulók 1-8. évfolyamára készült

osztályfok		1.o	2.o	3.o	4.o	5.o	6.o	7.o	8.o
kötelező tanóra		25	25	25	27	28	28	31	31
hab. rehab.		10	10	10	11	11	11	12	12
nem kötelező tanóra	logopédia								
	beszédfejl., kommunikáció f.	4	4	4	4	1	1	1	1
	korr. fejl.	5	5	5	5	3	3	4	4
	sportkör	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
délutáni, kollégiumi foglalkozás	tanulási f.	10	10	10	10	10	10	10	10
	diff. Kép. Fejl.	3	3	3	3	3	3	3	3
	közösségi f.					1	1	1	1
	klubfogl.	2	2	2	3	3	3	3	3
	szakkör								
	játékf.	2	2	2	2	1	1	2	2
	sport fogl.	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	kollégiumi csop.f.								

heti időkeret	62	62	62	66	62	62	68	68
---------------	----	----	----	----	----	----	----	----

Csoportalakítás

Csoport indításának feltételei:

Intézményünk Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény. Osztály –és csoportlétszámok ennek megfelelően kerülnek kialakításra, illetve a fenntartóval való egyeztetést követően

3.4. Alkalmazott kerettanterven felül elsajátítandó tananyag

A kerettantervben megadott tananyag a rendelkezésre álló időkeretnek 90 %-át tartalmazza. A fennmaradó 10 %-ot a környezeti ismereteket biztosító, elmélyítő, a helyi értékekre és gondokra figyelmeztető tananyaggal töltjük meg.

Helyzetelemzés

A környezeti nevelés permanens folyamat. Elkezdődik már az iskoláskor előtt, és tart életünk végéig. Csak akkor lehet igazán hatékony, ha átjárja az iskolai élet minden színterét, tevékenységét – beleértve az iskola üzemeltetését, használatát, környezetét is, a tanórától a szabadidős foglalkozásokig.

Az intézményi minőségfejlesztő munka során gyengességként, fejlesztendő területként jelent meg a környezeti kultúra javítása. Ennek jobbítása érdekében minőségi kör működik, melynek célja összhangban áll a környezeti nevelés alapvető céljaival.

Hagyományaink

Iskolánkban a környezeti nevelés tananyaga szerves részét képezi az egyes tantárgyak oktatási anyagának. A tantárgyak közötti kapcsolatot a versenyek, vetélkedők és az órai tananyagok biztosítják. Honismereti szakkörön ismerkedhetnek meg a tanulók lakóhelyünk értékeivel. Vöröskeresztes szakirányú tevékenység keretében pedig a testi-lelki egyensúly probléma kezelésével foglalkoznak. Osztálykeretekben ünnepeljük meg a Föld napját, a Víz napját, a Madarak és fák napját. Egy hónapos rendezvénysorozaton ismerkednek meg a tanulók az egészséges életmód feltételeivel a helyi Vöröskereszt, illetve NNK szponzorálásával.

A környezeti nevelés személyi, tárgyi, szervezeti feltételei

Intézményünk több épületből álló épület komplexum. Udvarunk nagy alapterületű. Jelenleg újra fásítás van folyamatban, amely szükséges az egészséges, tiszta levegőjű környezet kialakításához.

Személyi feltételeink jónak mondhatók, minden osztályban szakember oktatja a tantárgyakat. A kerettanterv sok, a környezeti neveléssel kapcsolatos témakört tartalmaz. Munkánkat civil szervezetek segítik (Vöröskereszt, NNK).

Környezeti nevelés célja

Hosszú távú céljaink, feladataink

Célok

- Rendszerszemléletre nevelés
- A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy a tanórán szerzett ismereteket össze tudják kapcsolni az élet valós ügyeivel, hogy önmaguk lássák meg a problémákat, azok összefüggéseit, s önmaguk keressék az arra adandó válaszokat.
- Problémamegoldó gondolkodás elsajátítása
Nem elegendő az egyes problémák felfedezése, hanem a problémákra válaszokat is keressenek a tanulók.
- Globális összefüggések megértése
Fontos, hogy ne csak egyenként lássák a problémákat a tanulók, hanem azok gazdasági, társadalmi okait is megértsék. Legyenek képesek ezeket az okokat azonosítani saját környezetükben, életükben és tanuljanak meg ezeket szem előtt tartva cselekedni.
- A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése
Az ember a természet része, csak akkor van esély a boldogulásra, ha együttműködik környezetével, és nem uralkodni akar fölötte.

Feladatok:

- Környezetbarát attitűdök, szokások kialakítása
- Ismeretnyújtás a természeti és társadalmi környezetről
- Problémamegoldó gondolkodás kialakítása
- Képessé tegyünk tanulóinkat a felelősségvállalásra. Tudják, hogy döntéseik milyen következményekkel járnak.

Középtávú céljaink, feladataink

Célok:

- Érzékenyvé tenni a környezet állapota iránt.
- Bekapcsolódni a közvetlen környezet értékeinek megőrzésébe és gyarapításába.
- Legyen meghatározó életmódjukban a természet tisztelete, a felelősségvállalás.
- Váljon meghatározóvá a környezeti károk megelőzésére való törekvés.
- Kialakítani a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást.

Feladatok:

- Információ átadás, a pozitív gondolkodású nevelés
- Készségek kialakítása az egészséges életmód elsajátításához
- Diákjainkat közvetlenül érintő kérdések megbeszélése

Tevékenységek módszerei, szinterei

Környezeti nevelés lehetőségei az általános iskola alsó tagozatán

- Környezetismeret
- Technikai és életvitel
- Rajz és vizuális kultúra
- Magyar nyelv és irodalom
- Testnevelés
- Ének-zene

Környezeti nevelés lehetőségei az általános iskola felső tagozatán

- Magyar nyelv és irodalom
- Matematika
- Informatika
- Történelem és állampolgári ismeretek
- Természetismeret
- Földrajz
- Osztályfőnöki
- Életviteli gyakorlatok

Tanulási módszerek

- Kérdésekre adandó válasz, kiscsoportos megvitatás
- Szövegértelmezés, lényegkiemelés
- Tényanyaggyűjtés, jegyzetelés
- Gyűjtőmunka
- Adatgyűjtés, feldolgozás és azok felhasználásával kiselőadás tartása
- Közvetlen megfigyelés, összehasonlítás
- Fogalmak, jelenségek, összefüggések, törvényszerűségek kollektív definiálása, pontosítása, tisztázása
- Vélemények, gondolatok társítása poszttereken.
- Könyvtári kutatás, adatfeldolgozás
- Egy téma különböző megközelítésű és nézőpontú feldolgozása

A környezeti nevelés sajátos értékelési formái

A környezeti nevelés pedagógiai céljai, feladatai, illetve előírt követelményei határozzák meg azokat a tartalmakat, melyek értékelése a feladatunk. Nevelő tevékenységünk során szakítani szeretnénk a passzív befogadás a konvergens gondolkodás egyeduralma, a beszűkítés, az uniformizálás rossz gyakorlatával.

Az értékmegőrzésre, az értékteremtésre és értékátadásra vállalkoztunk, a gyermek teljes személyiségét fejlesztjük.

A pedagógus környezeti nevelési gyakorlatának színvonalát minősíthetjük az alábbi elvárások megítélésével:

- Rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság és az együttélési morál alakítása során mintaként szolgálnak.
- Felkészülésüket hassa át az együttműködésre törekvés.
- Törekedjenek fenntartani az egyensúlyt a személyiség szabadsága és a munkavégzés rendje között.
- Tanulók számára jól szervezett tevékenységek során biztosítanak sokoldalú, személyes tapasztalatszerzési lehetőséget és kommunikációs helyzetet.
- Adjanak alkalmat az önálló elemzés, szabály, sejtés tanulói megfogalmazásának.
- Segítsék a szabály, összefüggés, megállapítás napi élethelyzetekben megjelenő példáinak és a szükségszerűségek felismerését.
- Olyan lehetőségeket biztosítsanak, hogy a tananyag legyen természetes valóságban tanulmányozható, és élményt nyújtson.
- Szervezzék meg az egyéni és kooperatív tanulás formáit, biztosítsák a differenciálás lehetőségeit a képességek fejlesztésének folyamatában.
- A rendszerszemléletű gondolkodás kialakulását célozza meg.

A tevékenységek szervezése és koordinálása során biztosítsák:

- a tanulói kíváncsiság megőrzését;
- az aktivitás fenntartását és megerősítését;
- a belső motivációs bázis fejlesztését;
- az általános és különleges adottságok felismerését, fejlesztését;
- a megismerő és rövid úton célravezető stratégiák felismerését, lehetőségeit;
- a tanuló jogát véleményének megfogalmazására, a tévedésre, elgondolásainak módosítására, az új utak keresésére;
- az igények kialakulását a gondolatmenetek elemzésére; a problémamegoldás folyamatának tudatos tervezésére, megvalósítására és a szükséges következmények számbavételére is.

Ellenőrző-értékelő tevékenységünk szempontjai:

- Az ellenőrzés bizalomra épüljön és az elért tudásszint megismerésére irányuljon. Ennek alapján lehetséges a további célmeghatározás.
- Mindig biztosítsuk a javítás lehetőségét, mely tükrözze a következőket igényességet.
- Az értékelés során a nevelő körültekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos, egyértelmű információkat adjon, mely tükrözi a fejlődés irányát és fokát, minősítve a személyes előrehaladást és határozott instrukciókat adva a továbblépéshez.
- Fontos az összefüggések meglátásának segítése.

A környezeti nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Az sem egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskolai és mi a családi nevelés eredményének! A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése alapvető nevelői kötelesség. Tanulóink neveltségi szintje és beállítódásának értékelése magatartásuk és szorgalmuk minősítéseként jelenjék meg.

Eredményvizsgálatunk egyes tanulók esetében

- az iskolai cél- és értékrendszer megvalósulására,
- a szociális képességek alakulására,
- a csoporthelyzet megismerésére,
- a konfliktuskezelés módjára irányul.

Osztályközösségek esetében

- a csoportviszonyok alakulásának,
- a közvéleménynek, a morális gondolkodásnak,
- az informális kapcsolatrendszernek,
- a tevékenységrendszernek a megismerésére irányul.

Eredményvizsgálati módszereink a következők lehetnek:

- folyamatkövető megfigyelés
- célzott megfigyelés
- helyzetfelmérés (szociometriai vizsgálat)
- tevékenységelemzés
- egyéni és csoportos megbeszélés, interjú.

A nevelői követelmények teljesítéséről az intézmény belső ellenőrzési szabályzata részletes előírásokat tartalmaz.

Választott módszereink lehetnek:

- a személyiségjellemzők és a feladatellátás minőségének megfigyelése;
- spontán és irányított személyes beszélgetés;

- írásos felmérés, illetve kérdőíves vizsgálat;
- nevelői teljesítmény és dokumentáció elemzése;
- a helytállás aktivitásának és minőségének követéses vizsgálata.

A környezeti nevelés tartalma az általános iskola alsó tagozatán (sajátos nevelési igényű tanulók)

Az iskolába kerülő gyermekeket egy vagy két pedagógus gondjaira bízják. A tanító által kialakított környezet, az általa nyújtott viselkedési minta, értékrend a környezeti nevelés szempontjából is döntő. Az esztétikus, rendezett környezet, a mindennapi élet megszervezése segíti a kisiskolásokat az új környezetben való eligazodásban, és felkelti a vágyukat az iskolai élethez, a munkához nélkülözhetetlen tisztaság és rend iránt. Bár tudjuk, hogy a kisgyerekek először az olvasás, írás, számolás rejtelmével vannak elfoglalva, szívesen csodálkoznak rá egy-egy természeti jelenségre, szépségre is.

Az iskolaérett gyermek közvetlen környezetének számos jelenségével találkozott már, sok személyes emléke, tapasztalata van, de ennek olykor nincs is tudatában. A tanító dolga, hogy a mozaikszerű tudásdarabokat egymás mellé illessze, rendezze.

A környezetismeret tantárgy a valóságos környezet megfigyelésével, vizsgálatával kielégítheti a gyermeki kíváncsiságot. Felkelti a természeti jelenségek megismerésének vágyát, bemutatja az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében.

Ahhoz azonban, hogy a tanítványainkban kialakítsuk a kívánt magatartásformát, erős érzelmi kötődést is létre kell hozni, mely e viselkedés egyik motivációs bázisa. Erre lehetőség kínálkozik a *magyar nyelv és irodalom* órákon is. Az élő természethez, az élőlényekhez való érzelmi kötődés, a felelősségérzés itt más szempontból közelíthető meg. A versek, a történetek személyes hangon szólnak a gyermekekhez. Nagy íróink és költőink természetszeretete átsugárzik a gyermekekre. Az érzelmi kapcsolat létrejöttét segíthetjük a *rajz és vizuális kultúra* tanítása során is. Itt is lehetőség van a természet sokszínűségének, formagazdagságának a tanulmányozására. Egy csigaház, mákgubó, őszi levél vizsgálata a rajzi szempontokon túl új és új kérdéseket vet fel.

Környezeti nevelés az általános iskola felső tagozatán

A kerettantervi tartalmi szabályozás a tanítás-tanulási folyamat tartalmainak kijelölésével számos lehetőséget teremt a környezeti neveléshez.

Az adott évfolyamon lehetséges a különböző tantárgyak környezeti neveléshez kapcsolódó tartalmának bővítése.

Magyar nyelv és irodalom tantárgy:

Megérteni, írni, gondolkodni tanít, ezzel valamennyi tantárgy tanulását segíti.

Informatika tantárgy keretében mód van a számítógép nyújtotta lehetőségek kihasználására a személyiség fejlesztésben, ezáltal a környezetvédelem, környezetszeretet fontosságának felismertetésében.

Történelem tantárgy alapot ad a demokratikus közéletben való tudatos részvételhez; lehetőséget ad múlt eredményeinek és hibáinak megismerése révén a természetes és az épített környezetért való felelős magatartás kialakítására.

Természetismeret tantárgy keretében a tanulók megismerik a földi élővilág sokféleségét, annak értékét, fennmaradásának feltételeit; a fizikai ismeretek hasznosítását, a környezetünk megóvásában; a kémiai ipar környezetkárosító hatását; anyag és energiatakarékosság fontosságát; a környezetvédelem módszereit.

Földrajz tantárgy lehetőséget nyújt a társadalmi és természeti értékének megismerésére a társadalmi működés és a környezet állapota közötti összefüggések felismerésére.

Életvitel tantárgy megismerteti azzal, hogy miképpen tudunk együtt élni azzal a technikai környezettel, amit az életünk megkönnyítése érdekében hoztunk létre; a környezeti válság okaival, és lehetséges megoldásaival.

Osztályfőnöki óra: a környezet megóvására nevelés mellett a mindennapi problémák felismerésére, életmódminták elemzésére, a megoldások keresésére is lehetőség van, melyek segítenek a közösségépítésben a személyes kapcsolatok kialakításában, elmélyítésében.

A szabadon tervezhető órakeretet beépítettük, a tantárgy óraszámát megemelve. Lehetőséget biztosítva a tárgy mélyebb elsajátítására, gyakorlásra.

3.5. Választható tantárgyak

Intézményünkben nincs választható vagy kiemelt tantárgy. Tanulóink személyiség fejlődése érdekében fokozott figyelemmel alkalmazzuk a tantárgyközi koncentrációt, hogy az elsajátított ismeretek minél több oldalról megerősítést nyerjenek, és az ismeretrendszer hierarchiájába beépüljenek.

3.6. Oktatási eszközök

A nevelési-oktatási célok megvalósulása érdekében többféle oktatási eszköz együttes használatára van szükség:

- nyomtatott tankönyvek, munkafüzetek, feladatlapok, térképek, applikációk
- mindennapos testnevelés megvalósulásához szükséges eszközök, mozgásfejlesztő eszközök
- infokommunikációs eszközök, internet (számítógép, laptop, projektor, notebook, CD-lejátszó)
- terápiás eszközök
- a tanulók egyéni fejlesztéséhez szükséges fejlesztőeszközök

-önálló életvezetés kialakításához szükséges eszközök, anyagok (háztartás ,kert körüli apróbb munkák)

3.7. Tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A kiválasztás elvei:

- A sajátos nevelési igény figyelembevétele.
- Illeszkedjen a kerettantervre épülő helyi tantervhez.
- Gazdasági szempontok, ár, tartósság figyelembevétele.
- Minden tantárgy esetében nagyon fontos, hogy a tankönyv jól használható legyen, megfelelően szolgálja a sérült gyermek készségfejlesztését, lehetőséget adva az új ismeretek közlésére, feldolgozására, megerősítésére, gyakorlására, differenciálásra, önálló feladatok végzésére, a tudás ellenőrzésére.

A tankönyvek és taneszközök megválasztása:

- A tankönyv legyen figyelemfelhívó, szép kivitelű, tartós,
- Tartalmában, ábravilágában, a feldolgozás mélységében igazodjék a fogyatékos tanuló szükségleteihez,
- Az egyes tantárgyak tankönyvei egymásra épüljenek (koncentráció elve)
- Legyenek jól áttekinthetőek, jól olvashatóak,
- Az alaptankönyvhöz tartozzon munkatankönyv, füzet,
- Kiválasztásuknál mérlegeljük azt, mennyire alkalmas a fogyatékos gyermek életkori sajátosságaihoz, fejlettségi szintjéhez,
- Szolgálja a differenciált tanítást,

A taneszközök és segédletek kiválasztásánál az észszerűséget is figyelembe vesszük minden tagozaton egyaránt.

Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

3.8. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket pedagógiai szempontból kezeljük.
- Fokozatosan átvezetjük a tanulót az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Törekszünk a mozgásigény kielégítésére, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésére, a koncentráció képességének alapozására.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.
- Fokozatosan előtérbe helyezzük a Nat elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamatokat.
- Fontosnak tartjuk az önismeret alakítását, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztését, az együttműködés értékének tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempontnak tekintjük: az életkori jellemzők figyelembevételét, az ismeretek tapasztalati megalapozását és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatását.
- Kiemelt feladatként kezeljük a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvést, a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését, személyre szóló, fejlesztő értékelésüket.

A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.

- Fontosnak tartjuk a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, helyes magatartásformák megismertetését és gyakoroltatását.
- Fejlesztjük a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot, az alapvető képességek, készségek elsajátítását, a mentális képességeket, az önálló tanulás és az önművelés alapozását.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulószervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.
- Célunk az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a pályaválasztásra, pályaeorientációra.

3.9. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja a tanulók fizikai állapotának mérése

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
- A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknál a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.

Az iskolában a mindennapos testnevelés óra a Nkt. 27. § (11) bekezdése alapján kerül megszervezésre.

A mindennapos testmozgás megvalósításának módjai:

- Testnevelés óra
- Sportkör
- Sport-szakkör
- Játékos testmozgás

Mindennap lehetőséget kell biztosítani a tanulóknak minimum félóra aktív mozgásra.

A tanulók fizikai állapotának mérése

20/2012 (VIII.31) EMMI Rendelet értelmében évente két alkalommal (szeptemberben és májusban) a testnevelő tanár végzi a tanulók fizikai állapotának mérését Méri a tanulók állóképességét, terhelhetőségét. Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt rendszert (NETFIT® rendszert) használja.

A mérés eredményét tanulónként rögzíti. A kapott eredmények alapján értékeli a tanuló fizikai állapotát, és megtervezi a fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

A mérésnél alkalmazott módszerek:

NETFIT tesztrendszer a következő tesztek tartalmazza:

- Testösszetétel és tápláltsági állapot mérése - testtömeg-index és testzsír-százalék
- Ütemezett hasizom teszt - has izomzat ereje és erő-állóképessége
- Törzsemelés teszt - törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
- Ütemezett fekvőtámasz teszt - felsőtest izomereje
- Kézi szorítóerő mérése - kéz maximális szorító ereje
- Helyből távol ugrás teszt - alsó végtag robbanékony ereje
- Hajlékonysági teszt - térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem
- Állóképességi ingafutás teszt (20méter vagy 15méter) - aerob kapacitás

3.10. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- jelenjék meg, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki.

Általában egy tanév alatt teljesítse a tanuló a követelményeket.

Az eredményességet érdemjegyekkel bizonyítványban dokumentáljuk.

Tanévtől eltérő továbbhaladási engedély

- Előrehozott osztályozó vizsgát engedélyezhet az igazgató a nevelők javaslatára.
- A szülő kérésére 1 alkalommal a tanuló az első évfolyamot megismételheti.

A két évfolyamos első osztályosok minősítése:

- Az első évfolyam első tanévének követelményeit teljesítette, tanulmányait az első évfolyam második tanévében folytatja.
- A követelményeket teljesítette, tanulmányait a második évfolyamon folytatja.

A következő évfolyamba lépés feltétele a minimális követelmény teljesítése.

A továbblépés szempontjából fontos periódusban elért teljesítmény megállapításának módja: Érdemjegyek, osztályzatok adása a teljesítménynek megfelelően 1-5-ig számjeggyel az elektronikus naplóba ,betűvel kiírva a bizonyítványba és az anyakönyvbe.

Szöveges értékelés szempontjai tantárgyanként:

- Magyar nyelv és irodalom 1-4. évfolyam

Szöveges értékelés, ellenőrzés szempontjai:

- A tantárgy iránti érdeklődés, aktivitás.
- Helyes hangerő, hanglejtés a szóbeli közlésekben.
- Szóbeli kifejezőképesség fejlődése.
- Egyszerű utasítások megértése.
- Hangos olvasási készség fejlődése.
- Szövegértő műveletek végzése.
- Íráskészség fejlődése.
- Helyesírási képesség alakulása.

Szóbeli értékelés formái: feleltetés, beszámoló, gyűjtőmunka, a tanulók munkájának folyamatos megfigyelése.

Írásbeli szöveges értékelés szempontjai (havonkénti értékeléshez):

- A feladathoz való hozzáállás, munkavégzés.
- Beszédtevékenység: kifejezőmód, szókincs, szóbeli szövegalkotás.
- Olvasástechnika.
- Szövegértés, a szövegértést bizonyító műveletvégzés.

- Írástechnika, írástempó, külalak.
- Anyanyelvi ismeretek, helyesírás.
- Írásbeli szövegalkotás, fogalmazási ismeretek.

Formái: diagnosztikus értékelés, formatív (témazáró), szummatív (félévkor, év végén) a tanuló munkájának megfigyelése.

• Matematika 1-4. évfolyam

Szóbeli értékelés, ellenőrzés szempontjai:

- A tantárgy iránti érdeklődés, aktivitás.
- Tulajdonságok felismerése, szétválogatása, halmazok összehasonlítása.
- Állítások igazságának eldöntése.
- Számfogalom.
- Tájékozódás a tízes számrendszerben.
- Analógiák és algoritmusok követése.
- Műveletfogalom és számolási készség az alpműveletek körében.
- Szöveges feladatok alkotása, kreativitás.
- Probléma megoldási képesség: problémák felismerése, a megoldás útja.
- Pontosság, pontatlanság, eszközhasználat.
- Geometriai tulajdonságok felismerése, kiválasztása, transzformációk létrehozása.
- Mérések szabványegységekkel, át és beváltások.

Formái: feleltetés, a tanulók folyamatos megfigyelése.

Írásbeli szöveges értékelés szempontjai (havonkénti):

- A feladathoz való hozzáállás, munkavégzés.
- Számfogalom, a számok közötti összefüggések.
- Szóbeli és írásbeli munkavégzés az alpműveletek körében.
- Problémalátás, problémamegoldás.
- Sorozatok, nyitott mondatok megoldása.

- Matematikai szövegértő képesség, szöveges feladatok megoldása.
- A logikus gondolkodás fejlődése.
- Mérőeszközök és mértékegységek ismerete, alkalmazása.
- Tér és síkgeometriai szemlélet alakulása.

Formái: felmérések, a tanuló folyamatos munkájának megfigyelése.

- Környezetismerete 1-4. évfolyam

Szóbeli értékelés, ellenőrzés szempontjai:

- A tantárgy iránti érdeklődés, aktivitás.
- A megismerési módszerek alkalmazása.
- A természettudományos ismeretek az élő és élettelen természet vizsgálata során (időjárás, évszakok, víz, levegő, fák, növények, állatok)
- Tájékozódási alapismeretek elsajátítása.
- Testünk, egészségünk témakörben tanultak elsajátítása.

Formái: feleltetés, gyűjtőmunka, folyamatos megfigyelés

Írásbeli értékelés szempontjai (havonkénti):

- A feladathoz való hozzáállás, munkavégzés.
- A tanult megismerési módszerek alkalmazása.
- A tapasztalatok szóban, rajzban való kifejezése.
- Témaköri ismeretek.
- Összehasonlítás, csoportosítás képessége.
- Elemi szintű általánosítások.

Formái: felmérés, a tanulók munkájának folyamatos követése.

- Életvitel és gyakorlati ismeretek 1-4. évfolyam

Szóbeli értékelés, ellenőrzés szempontjai:

- A tantárgy iránti érdeklődés, aktivitás.
- Elemi munkaszokások betartása (testtartás, rend, pontosság, balesetvédelem)
- Gyakorlottság az elvárható eszköz- és szerszámhasználatban
- Megfigyelőképesség, anyagok tulajdonságainak felismerése.
- Művelti sorrend követése tervezési, kivitelezési folyamatban, alkotóképesség.
- Saját és mások munkáinak értékelése az adott szempontok szerint.
- Az alapvető önkiszolgáló és tisztálkodási szokások elsajátítása.
- Étkezési rend betartása.
- Építő elemek ismerete.
- Közlekedési szabályok ismerete.

Formái: a tanulók folyamatos megfigyelése

Írásbeli értékelés szempontjai:

- A feladathoz való hozzáállás, munkavégzés.
- Eszközhasználat.
- Anyagismeret.
- Tervezés, kivitelezés.
- Önértékelés, társai munkájának értékelése.
- Önállóság az önkiszolgálás területén.
- Építőelemek ismeretek, tervezés, építés.

- Ének-zene 1-4. évfolyam

Szöbeli értékelés, ellenőrzés szempontjai:

- A tantárgy iránti érdeklődés
- A tanult dalok éneklése.
A ritmusképletek, ritmusértékek felismerése.
- Kottaolvasás.
- Meghallgatott zeneművek felismerése.
- Hangszerek felismerése.

Forma: órai megfigyelés

Írásbeli értékelés szempontjai:

- Órai aktivitás.
- Közös éneklés, népi játékok elsajátítása.
- Tanult ritmusértékek, ritmusképletek felismerése, lejátszása.
- Kottaolvasás, kézjelek olvasása.
- Zeneművek felismerése.
- Hangszerek megnevezése.

Forma: A tanulók folyamatos megfigyelése alapján táblázatos formában.

- Rajz és kézművesség 1 – 4. évfolyam

Szöbeli értékelés, ellenőrzés szempontjai:

- A tantárgy iránti érdeklődés, aktivitás.
- Vizuális alapelvek ismerete.
- Technikák kivitelezése.
- Egyszerű látványok megjelenítése rajzban.
- Arányok, lényeges elem megléte.
- Munkája esztétikus.

Formái: a tanulók munkájának folyamatos megfigyelése.

Írásbeli értékelés szempontjai:

- A feladathoz való hozzáállás.
- Forma-szín összefüggéseinek felismerése, alkalmazása.
- A megfigyelés útján szerzett ismeretek kifejezése rajzban.
- Eszközhasználat.
- Különböző technikák elsajátítása és alkalmazása.
- Munkáinak szépsége.

- Testnevelés 1-4. évfolyam

Szövebeli értékelés szempontjai:

- A tantárgyhoz való viszony.
- Feladat végrehajtása.
- Órai aktivitás.
- Fegyelmezettség.
- Játékban való részvétel.

Formái: órai megfigyelés

Írásbeli értékelés szempontjai:

- Órai aktivitás.
- Állóképesség, ügyesség.
- Játékba való részvétel.
- Gyakorlatok végrehajtása.
- Társaihoz való viszony.
- Szabályok betartása.

Formái: a tanulók folyamatos megfigyelése alapján

A tanuló általános értékelésének jellemzése

Tanórai viselkedés

- Megfigyelőképesség: jó, felületes, pontatlan
- Memória, emlékezőképesség: jó, felületes, pontatlan
- Figyelem: jól összpontosít, elkalandozik, hullámzó

Tanulmányi munkához való viszony:

- érdeklődés: érdeklődő, kitarató, aktív, folyamatosan aktivizálni kell
- munkavégzés: tempósan dolgozik, sokat jelentkezik, lassú, érdektelen
- kitarás: kitarató, hamar elfárad, nem jelentkezik, állandóan ösztönözni kell

- képesség: képességeinek megfelelően teljesít, többre lenne képes, önállóan, segítséget igényel, nem aktív
- tájékozottság: korához képest nagyobb a tájékozottsága, korának megfelelő, tájékozatlan
- írástechnika: tiszta, rendezett, tetszetős füzet, rendetlen, igénytelen, hibáit javítja, hibáit nem javítja.

Társaihoz való viszonya:

- barátkozó, segítőkész, szépen beszél társaival, aktív tagja a közösségnek
- agresszív, durva, csúnyán beszél, csúfolódik
- verekedős, társait kritizálja
- magányos

Pedagógushoz való viszonya:

- Tisztelettudó, illedelmes, segítőkész, barátságos.
- Sértődékeny, visszabeszél, visszahúzódo. Sokszor kell figyelmeztetni.

Délutáni foglalkozásokon való viselkedés:

Tanulásban:

- önálló, segítséget ritkán igényel, irányítása nem szükséges, segítségre szorul,
- önálló munkára képtelen
- figyelme elkalandozik
- szorgalmas, lusta
- kötelességtudó, csak ösztönzésre kezd a munkához, többszöri felszólításra dolgozik

Munkafegyelme:

- kitartó, kiváló, közepes, gyenge

Munkavégzése:

- egyenletes, lassú, írásbeli munkája precíz, esztétikus; hibátlan, kevés hibával,
- sok hibával dolgozik, csendben tanul, keveset beszélget; állandó beszélgetéssel
- zavarja társait.
- szívesen segít a társainak.

Foglalkozásokon:

- Szervezett foglalkozásokon szívesen részt vesz; nem vesz részt.
- Érdeklődő, kezdeményező. Félnék, visszahúzódo. Elutasító, rendbontó, kötekedő.

Étkezés:

- Evőeszközöket helyesen használja; helytelenül használja.
- Vigyáz, nem vigyáz környezete tisztaságára, rendjére.
- Étvágya jó, étvágytalan, válogat, lassan eszik, gyorsan egyik.
- Levest keveset, ritkán eszik.
- Étkezés közben beszélget, nem beszélget, állandóan beszél.

Magatartása:

- Tisztelettudó, illedelmes, előzékeny, barátságos, közvetlen, udvarias, kiegyensúlyozott
- Visszahúzódo, agresszív, kötekedő, tiszteletlen, társaival durva, csúnyán beszél

3.10.1. Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai

- Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden tanuló számára a legoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.
- A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.
- A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és az egyéni képességek kibontakoztatása.
- Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.
- A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.
- A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.
- A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.
- Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok használatának megismertetése, segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése.
- Önképzésre nevelés.
- Önálló gyűjtőmunka végzése.
- Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.
- Önellenzésre, önértékelésre nevelés.
- A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

Hétvégére és az iskolai szünetekre csak annyi házi feladat adható fel, mint általában egyik tanórától a másikra.

Otthoni, délutáni, kollégiumi felkészülés

Sok múlik a házi feladatok elvégzésénél (*korlátok*)

- a tanulók szorgalmán, feladattudatán
- a napközis nevelő lelkiismeretességén
- a családi háttéren (szülők képzettsége, hozzáállása)
- a délutáni foglalkozások zsúfoltságán
- a másnapi órarend összetételén (egyik nap 4-5 órára, másnap egyre sem kell készülni)
- a megszokott tanulási ritmuson
- az iskola tanulási tevékenységen kívüli programjain (ezekre való felkészülés)

Intézményünkben sajnos nem támaszkodhatunk a szülők segítségére, az otthoni tanulásra, ezért nagy szerepet kap a délutáni tanulási foglalkozás.

A délutáni felkészülés elvei:

- a délelőtti nevelő csak megerősítést várjon a házi feladatok adásánál, ne a tananyag megtanítását
- a feladatok egyértelműek, gyakorlatiasak, rendszerezőek, lehetőleg önállóan megoldhatók legyenek
- a rögzítést szolgálják
- találjon benne a gyermek érdekességet
- nyújtson sikerélményt.

3.10.2. Az írásbeli beszámoltatás formái

Létezik írásbeli beszámoltatás a sajátos nevelési igényű tanulóknál már az alsó tagozaton is. Az év eleji felmérések, a helyzet és állapotfelmérés már az alsó tagozatban megjelenik. Mérhető a tanulók teljesítménye, a lemaradás foka. Ez a helyzetelemzés alapfeltétele, a pedagógus tervező munkájának első lépése.

Léteznek témazáró dolgozatok, melynek egy-egy tantárgy témaköreinek lezárásakor íródnak. Ezek a témazáró dolgozatok érdemjegyei az értékeléskor vagy súllyal esnek a latba.

Félévi, év végi írásbeli beszámoltatás lényege, hogy a tanulók számot adnak a félév során szerzett ismeretekről, önmagukhoz képest a fejlődés nagy lemaradás mértékéről.

A röpdolgozatok íratása alsó tagozatban nem célszerű.

Azt, hogy melyik tanuló, milyen tantárgy értékelése alól van felmentve, a Rehabilitációs Bizottság dönti el, s mi az ő javaslataik alapján mentesítjük a tanulókat.

A *röpdolgozatok* íratása az óra eleji ismétlés egyik formája lehet.

- Így ellenőrizhetjük a tanulók előző napi felkészülését a tanórára, a már feldolgozott tananyag elsajátításának mértékét.
- Ehhez tudjuk kapcsolni az új anyag feldolgozását, a téma bővítését.
- Jól szolgálja a tanult tananyag megerősítését, rögzítését.
- Rávilágíthat, hogy mehetünk-e tovább a témában, vagy vissza kell térnünk tisztázni az ismereteket.
- Nem szükséges a differenciálás, ha a feladatok egyszerűek, egyértelműek, rövidek.

A *témazárók* egy-egy témakör feldolgozásának végén aktuálisak.

- Itt a tanulók képességeinek megfelelő differenciált feladatok adhatók.
- A gyerekek egyben, rendszerezve adnak számot az apró lépésekben feldolgozott anyag megértéséről, elsajátításáról.
- Hasznos lehet az év végi összefoglalásnál, rendszerezésnél – beépítve az év végi felmérésekbe
- A tanult szabályokon alapuló – lehetőleg praktikus – gyakorlati feladatok legyenek.

A *tesztek* modern korunk írásbeli beszámoltatási formája.

- Igazán nem ad lehetőséget rendszerezésre, a tananyag átláthatóságára.
- Sok szerepet kap ennél a formánál a szerencse is.
- Kényelmessé teszi a tanulókat.

A *felmérők* év elején és év végén alkalmasak a számonkérésre.

- Év elején így tudjuk a tudásszintet felmérni, rámutat a hiányosságokra, a nyár folyamán elfelejtett ismeretek felelevenítését szolgálja.
- Egyben meghatározza év eleji feladatainkat is.
- Az év végi felmérők tükrözik a pedagógus és a tanulók tanév során végzett munkájának eredményességét.
- Viszonyítási alap a fejlődésre, összevetve az év eleji szinttel.

Mikor lehet írásbeli beszámoltatást alkalmazni?

- Nem szerencsés pihenőnap, vagy tanítási szünet után íratni.
- Alapvető követelmény a tanulók feladatmegértésének egy bizonyos szintje.
- Fogyatékoságuk ennek a követelménynek sokszor gátat szab.

- Figyelembe kell venni, hogy egyes tanulók szinte csak szóban tudnak eredményesen számot adni tudásukról. Ők sokszor több érdemjeggyel kevesebbet érnek el az írásbeli munkáknál, mint szóban.
- Az írásbeli beszámolókat célszerű 2.-3. esetleg 4. órában íratni, mikor még a tanulók frissek, kellően motiváltak, koncentrációjuk megfelelő.

Hány írásbeli dolgozatot lehet íratni egy napon?

- Azt, hogy egy napon hány dolgozatot lehet írni, azt alsó tagozatban általában az osztályfőnök dönti el, mivel ott kevés a betanító pedagógus.
- Alsóban egy napon egy írásbeli beszámoltatásnál több nem lehet. A tanulóknak, illetve a szülőknak tudniuk kell, hogy mikor írják az év eleji, félévi, év végi, témazáró dolgozatokat.
- A pedagógusnak kötelessége a dolgozatokat két hét alatt kijavítani, s az érdemjegyeket vagy az írásos értékelést a tanulókkal, szülőkkel tudatni.
- A felső tagozatban több a betanító pedagógus, ezért egy-egy dolgozat előtt egyeztetni kell az adott osztályban tanító kollégákkal. Adott esetben egy napon két-háromnál több dolgozatot nem írhatnak a tanulók.

Az év eleji, félévi, év végi, témazáró dolgozatok „nagy” jegyként jelentkeznek. Ezt figyelembe kell venni a félévi, ill. év végi osztályzatoknál.

Ezekre az írásbeli beszámoltatásokra külön dolgozatfüzetet kell rendszeresíteni. Minden az ebbe bekerülő dolgozatot, ill. annak értékelését alá kell íratni a szülővel. Ez biztosítéka annak, hogy a szülő tájékoztatása megfelelő legyen.

3.10.3. Oktatási eredményvizsgálatok

- Az első osztályosok ismeretanyagának, képességeinek felmérése, a feladatok meghatározása, szükség esetén a fejlesztőpedagógus segítségével.
- Alapkészségek mérése belső mérési rendszer alapján.

3.10.4. A tanulók teljesítményének értékelése

Első osztályban év elején elvégezzük a tanulók tanulási képességvizsgálatát.

Minden évfolyamon, év elején mérjük a tanulók tudásszintjét. Félévkor és év végén táblázatos formában értékeljük a tanulókat.

Tanév közben havonta megadott szempontok alapján az elektronikus naplóban szöveggel értékelünk. A szóbeli értékelés egész évben folyamatosan történik.

.Az 1. osztály végén és 2. osztályban félévkor szöveges értékelés van. Második osztály év végétől 1-5. terjedő érdemjeggyel fejezzük ki a tanuló tudását.

3.10.5. Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

- *Kiválóan teljesített / Kiválóan megfelelt*

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

- *Jól teljesített / Jól megfelelt*

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

- *Megfelelően teljesített / Megfelelt*

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

- *Felzárkóztatásra szorul*

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

3.10.6. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

2. évfolyam II. félévében a hagyományos értékelésre (1-5-ig osztályzat) való áttérés szabályai:

- Kiválóan teljesített:	5
- Jól teljesített:	4
- Megfelelően teljesített:	3
- Felzárkóztatásra szorul:	2
- Nem felelt meg:	1

- *Jeles*

A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel. Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot. Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz. Fogalmai pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja. A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

- *Jó*

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Fogalmai tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan. Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat. Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

- *Közepes*

Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti. Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt. Fogalmai nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

- *Elégséges*

A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges. Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

- *Elégtelen*

A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

3.10.7. Az autisztikus spektrumban élő tanulók ellenőrzése, mérése, értékelése, minősítése

Az autisztikus spektrumban élő tanulók ellenőrzésének, mérésének, értékelésének és minősítésének alapfunkciója eltérő attól, amely az oktatásban megszokott.

Az ellenőrzés, mérés célja kettős:

- a tanulók személyiségének, szocializáltsági mutatóinak, attitűdjének folyamatos alakulását,
- adott tantárgyhoz, tanulmányi munkához kapcsolódó ismeretek, tevékenységek és képességek fejlődését.

A tanulók ellenőrzésének, mérésének, értékelésének alapelvei:

- folyamatos és motiváló hatású, a tanuló állapotának megfelelően differenciáló
- egyénre szabott, konkrét, és az egész személyiséget figyelembe veszi
- a személyiség alakulására, az attitűd fejlődésére irányul
- pontosan feltárja a pozitívumokat, és hiányosságokat a képességek és készségek területén
- megoldási módokat ad.

A nevelés-oktatás egész folyamatát végigkíséri az ellenőrzés, mérés, értékelés és ennek dokumentálása – mindezek alapját képezi a tanuló minősítésének.

Érdemjegyek naplóba írásának szabályai

Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értsítési kötelezettség :.5 nap

Mérés:

A mérések elsősorban diagnosztikai értékűek.

Tájékoztatnak a tanulók állapotáról, a fejlesztés eredményességéről, meghatározzák annak irányát.

A mérések ideje: tanév eleje, évvége. A tanév folyamán bármikor a helyzetfeltárás céljából, új tanuló érkezésekor, illetve eredménytelen fejlesztés esetén.

A mérések formái:

- a tanuló személyiségfejlődésének, szocializációjának, attitűdjének mérése
 - a tanuló megfigyelése fejlesztések alatt, strukturált és strukturálatlan
 - családdal folytatott megbeszélések

- a tanuló tantárgyi tudásának mérése

Szemponyjai:

- a feladatok begyakorolt, megerősített ismeretanyagra épüljenek
- a feladatok az ismereteken túl mérjék a tanulók önállóságát, tevékenységének szintjét, viszonyulását, attitűdjét, munkatempóját
- a mérőeszközök csak a tanuló által megismert, elsajátított munkaszokásokat, tanulási módokat, és eszközhasználatot kérje számon
- minden tanuló fejlettségének megfelelően kapjon segítséget.

Eszköze:

Az Autista Kutatócsoport fejlesztési kérdőíveinek adaptációja.

A mérések idejét, körülményeit, eredményeit dokumentálni kell, és ezekről mérési jegyzőkönyvet kell vezetni.

Értékelés, minősítés

Az értékelés és minősítés a tananyagban való előrehaladásról szolgál tájékoztatásul, elsősorban a szülők számára. A tanulók énképük és önismeretük fejlesztése érdekében szembesíthetők elért, konkrét eredményeikkel. Ez különösen akkor hasznos, ha nincsenek tudatában annak, hogy milyen készségeik és ismereteik vannak. Ugyanakkor a gyermekek elért teljesítménye ritkán tudatos törekvés eredménye, megjelenésük sokszor a természetes érésnek, a jól szervezett környezetnek, tudatosan és lépésről lépésre megtervezett pedagógiai beavatkozásnak, a jól működő motivációs bázisnak köszönhető. Sérülés-specifikus probléma, hogy az értékelés-minősítés közösségi megegyezésen alapuló, elvont szociális elvárásokat tartalmazó formája számukra nem motiváló és információértékű. A konkrét, azonnali és

folyamatos visszajelzés viszont jól érthető, informatív, ezért az egyéni képességeknek megfelelő szintű értékelési rendszer hatékony az önértékelés, önkontroll kialakításában. A visszajelzés lehetőleg pozitív tartalmú legyen, fogalmazódjon meg a tanuló számára, hogy miként lehetne sikeresebb. Az értékelésnél a legfontosabb szempont, hogy a gyermek önállóbbá vált-e, és hogy milyen mértékben képes ismereteit alkalmazni.

A tanulók értékelése mind a 8 évfolyamon szöveges értékelés.

A minősítés lehetséges fokozatai az első hat évfolyamon:

- sokat fejlődött
- fejlődött
- részterületen fejlődött
- változatlan
- hanyatlott

A fokozatok a legutolsó minősítéshez viszonyított állapotot, valamint a tantárgyi tantervekben meghatározott tartalmak elsajátításának mértékét tükrözik.

A szöveges értékelés mellett a 7. évfolyamtól kezdődően megjelenik a törvény által előírt érdemjeggyel történő minősítés is a következő módon:

- Jeles az, aki sokat fejlődött, a minimális teljesítményeknél sokkal többet teljesített
- Jó az, aki fejlődött, a minimális teljesítményeknél többet teljesített
- Közepes az, aki részterületen fejlődött, a minimális teljesítmények teljesítésével
- Elégséges az, aki nem fejlődött, de a minimális teljesítményeket teljesítette
- Elégtelen az, aki nem fejlődött, vagy hanyatlott, a minimális teljesítményeket nem teljesítette.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az adott évfolyamra előírt minimális teljesítményeket elérte. Önállóan tekinthető a tanuló teljesítménye akkor is, ha valamely vizuális segédeszköz alkalmazásával éri azt el. A bizonyítványban megfelelő szöveges értékelés mellett minden esetben a tanuló adott félévi előmenetelét tartalmazó részletes pedagógiai jellemzésben kell összefoglalni a fejlesztés tartalmát és eredményeit.

Az ép értelmű és enyhe értelmi fogyatékos autista tanulók értékelése az adott évfolyam értékelésével egyezik meg, kiegészül a speciális területek szöveges értékelésével.

3.11. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez kapcsolódó elvek

3.11.1. Beszéd fogyatékos és értelmi fogyatékos tanulók

Vegye figyelembe

- a tanuló magához mért fejlődését;
- közösségi munkáját;
- tantárgyi előmenetelének eredményét;
- kötelező feladatán kívüli szorgalmi tevékenysége;

- kollégiumban, osztályközösségben betöltött pozitív szerepét.

Jutalmazások formái

- Osztályfőnöki dicséret: odaítéléséről az osztályfőnök dönt, adható több dicséret, vagy egyszeri közösségi munkáért.
- Szaktanári dicséret: odaítélését a szaktanár határozza meg, adható az adott tantárgyban elért versenyeredményekért, gyűjtőmunkáért és folyamatos kiemelkedő tanulmányi munkáért.
- Igazgatói dicséret: tanulmányi munkáért, valamint minden olyan esetben, amikor a tanuló kiemelkedő teljesítményt nyújt.
- Tantestületi dicséret: a tantestület szavazása alapján, tanév végén adható.
- Könyvjutalom.
- Tárgyjutalom.
- Oklevél.

Az osztályfőnök javaslata alapján a tantestület dönt a fenti jutalmak odaítéléséről az alábbi eredmények alapján:

- Kiemelkedő tanulmányi eredmény.
- Példamutató szorgalom.
- Versenyeken, pályázatokon elért eredményes részvétel.
- Az iskola érdekében végzett tevékenység.
- Kiemelkedő sporttevékenység.

A szorgalom értékelési elvei

- Tanulmányi munka: igényes, figyelmes, ingadozó, hanyag
- Munkavégzés: kitartó, pontos, megbízható, rendszeres, rendszertelen, megbízhatatlan,
- Általános tantárgyi munkavégzés: mindent elvégez, ösztönzésre dolgozik, önállóan, feladatát nem végzi el
- Feladatvállalás: többféle feladatot vállal, kevés feladatot vállal, ritkán; nem vállal
- Munkabeosztás jó, közepes, gyenge, nincs
- Iskolán kívüli információk felhasználása: rendszeresen, sokszor, előfordul, ritkán, egyáltalán nem.

Szorgalomból adott érdemjegy feltételei

Példás:

- Tanulmányi munkában: figyelembe kell venni a tanulmányi munka tényezőit: életkörülmények, helyzetét, képességek szintjét.
- Igényli tudása bővítését, céltudatos és ésszerűen szervezi meg munkáját
- Munkavégzése pontos, megbízható.

- Minden tantárgyban elvégzi feladatait.
- Önállóság szintje: önálló a munkában, önellenőrzése rendes.
- Kötelességtudata: magas fokú, munkatempója állandó, szakadatlan, felkészült, figyel, érdeklődik.
- Érdeklődése: az iskolán kívüli ismeretanyaga is kiterjed. Egyes tárgyakban a tananyagon felül is produkál.

Jó:

- Figyel az órákon, házi feladatait lelkiismeretesen elvégzi.
- Az órákra lelkiismeretesen készül fel. Rendszeresen és megbízhatóan dolgozik.
- Ösztönző hatásokra: rendszeresen dolgozik és ellenőrzi önmagát. Tudja, hogy mihez kell segítséget nyújtania.
- Általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem árul el.
- Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó:

- Munkája ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan.
- Önállóan, csak utasításra kezd munkához, nem ellenőrzi önmagát.
- Munkája változékony jellegű.
- Szétszórtság jellemzi.

Hanyag:

- Figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.
- Nem hajlandó munkavégzésre.
- Nem törődik kötelességeivel.
- Érdemtelen, teljes közöny jellemzi.

A magatartás értékelési elvei

- Aktivitás, példamutatás.
- A közösségi célok érdekeinek figyelembevétele.
- A munkában való részvétel.
- Hatása a közösségre.
- Törődés társaival (gonosz, segítőkész, közömbös, ..)
- Házi rend betartása.
- Viselkedés társaival, felnőttekkel szemben.
- Fegyelmezettség.

Magatartásból adott érdemjegy feltételei

Példás:

Az a tanuló, aki

- a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményének megfelelő nyilvánításával, valamint példás viselkedésével elősegíti és társait is erre ösztönzi.

- szereti a közösségi életet, szívesen tevékenykedik érte és benne,- Házi rendet megtartja, társait is erre ösztönzi.
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias,- fegyelmezett, megbízható, pontos segítőkész.

Jó:

Az a tanuló, aki

- részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi, iskolai és iskolán kívüli viselkedése ellen általában nincs kifogás
- a Házi rendet és az iskolai együttélés szabályait megtartja
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias, fegyelmezett, segítőkész, általában megbízható, pontos.

Változó:

Az a tanuló, aki

- közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyással, viselkedésével szemben kifogás merül fel, de igyekszik javulni
- a Házi rendet és egyéb szabályokat csak ismételt, állandó figyelmeztetéssel tartja be
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben nem udvarias és nem tisztelettudó
- társai viselkedését közömbösen nézi, nem segít,- fegyelme ingadozó, munkája pontatlan.

Rossz:

Az a tanuló, aki

- munkájával a közösség fejlődését hátráltatja, iskolai és iskolán kívüli viselkedésével rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja
- közösségi munkát nem végez, másokat is visszatart, szándékosan árt a közösségnek
- a Házi rendet nem tartja meg ismételt figyelmeztetések ellenére sem
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tiszteletlen, udvariatlan, nyegle, fegyelmezetlen, durván beszél, verekszik

3.11.2. Autisztikus spektrumban élő tanulók

Az autisztikus spektrumban élő tanulók számára az iskolai normák, elvárások felismerése és alkalmazása – a sérülésből fakadóan – akadályozott. A magatartás és szorgalom értékelésének törvénybeli kötelezettsége csak sajátos tartalommal valósulhat meg.

Magatartás alatt értjük a gyermek adaptív viselkedésének, környezethez való alkalmazkodó képességének szintjét, önkontroljának mértékét.

Magatartás értékelésének formái

- Kiváló az, aki a tanult viselkedési szabályokat betartja.
- Jó az, aki a viselkedési szabályokat felnőtt segítségével betartja.
- Változó az, aki a viselkedési szabályokat alkalmanként és segítséggel tartja be.

- Gyenge az, aki a tanult viselkedési szabályokat segítséggel sem tartja be.

A szorgalom fogalmával jellemezzük, értékeljük a tanulók motiváltságát, aktivitásának, aktivizálhatóságának mértékét.

Szorgalom értékelésének formái

- Kiváló az, aki a tanult aktivitásokat önként, külső motiváció nélkül is elvégzi, teljesítménye egyenletes.
- Jó az, aki bizonyos motivációs bázissal rendelkezik, teljesítménye egyenletes.
- Változó az, aki bizonyos körülmények között aktivizálható.
- Hanyag az, aki nem aktív, nem motivált, csak teljes irányítással képes elvégezni aktivitásait.

A súlyos és halmozottan sérült tanulók

Felmentést kapnak a minősítés alól.

3.12. A tanuló tovább haladása

3.12.1. A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
- ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja,
- magántanuló volt.

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata.

Az évfolyamot megismételni kötelees az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg.

Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

Évfolyamtól függetlenül idegen nyelvből a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem utasítható évfolyamismétlésre azért, mert a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.

A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

- Egyetlen tanuló sem kerülhet hátrányos helyzetbe származása, színe, neme, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása, illetve bármilyen más oknál fogva.
- Minden tanuló számára biztosítjuk a fejlődéséhez szükséges feltételeket; biztosítjuk a családi, vagyoni helyzetből fakadó hátrányok leküzdését, a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakoztatását.
- Az iskola rendszeres kapcsolatot tart a szülőkkel, a családokkal.
- Segítjük, illetve biztosítjuk a diákönkormányzat létrejöttét és működését.
- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a tanulók megismerjék jogaikat, és véleményt nyilváníthassanak az őket érintő kérdésekben.
- A gyermek, a tanuló számára biztosítjuk, hogy nevelése és oktatása biztonságos és egészséges környezetben folyjon; iskolai tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítjuk.
- A tanuló személyiségi jogait tiszteletben tartjuk.
- A tanuló számára biztosítjuk, hogy családjá anyagi helyzetétől függően ingyenes vagy kedvezményes étkezésben, tanszerellátásban, illetve napközis vagy tanulószobai ellátásban részesüljön.
- A tanulók értelmi-, beszéd fogyatékoságának megfelelő pedagógiai ellátásban részesülnek. Habilitációs vagy rehabilitációs foglalkozáson vehetnek részt.
- Együttműködünk a gyermekvédelemmel foglalkozó más hatóságokkal, szervezetekkel, személyekkel, annak érdekében, hogy elősegítse a gyermek családban történő nevelkedését, a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését.

4. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

4.1. A Pedagógiai Program elfogadásának szabályai, hatályba lépése, felülvizsgálata, nyilvánosságra hozatala

- *A Pedagógiai Program elfogadásának szabályai, hatályba lépése*

A Pedagógiai program tervezetét az iskola igazgatója készíti el, melyet előterjeszt véleményezésre a nevelőtestület elé. A nevelőtestület javaslatainak figyelembe vételével az iskolai igazgatója elkészíti a Pedagógiai Program végleges tervezetét.

Ezt a tervezetet véleményezi a diákönkormányzat vezetősége, az intézményi tanács, a szülői szervezet.

A módosított Pedagógiai Programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni felmenő rendszerben.

- *A Pedagógiai Program felülvizsgálata, módosítása*

Az érvényben lévő Pedagógiai Programot kötelező felülvizsgálni, módosítani, ha

- jogszabályi változás következik be,
- az igazgató vagy a nevelőtestület igényt tart erre.
- A nevelési és tanulási eredményességre vonatkozó információk alapján.

A nevelőtestület részéről kezdeményezett felülvizsgálat írásban történik, melyet a kezdeményező fél képviselője nyújt be az iskola igazgatójának.

- *A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala*

A Pedagógiai Programot a jóváhagyását követően nyilvánosságra kell hozni, melyről az intézmény igazgatója köteles intézkedni.

A Pedagógiai Programot az alábbi helyekre kell elhelyezni:

- titkárság,
- tanári szoba,
- könyvtár,
- irattár,
- iskolai honlap.

A Pedagógiai Programból egy-egy példányt kapnak:

- fenntartó,
- az intézmény vezetőségének tagjai,
- a diákönkormányzat képviselője,
- a szülői szervezet képviselője.

A Pedagógiai Program digitális formátumban, PDF kiterjesztésű állományként az iskola honlapján megtekinthető, letölthető.

A Pedagógiai Program tanulókra és szülőkre vonatkozó fejezeteinek főbb pontjait minden tanév elején ismertetni kell

- az első tanítási napon, az osztályfőnöki óra keretében a tanulókkal,
- az első szülői értekezleten a szülőkkel.

A Pedagógiai Programról minden érintett tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyetteseitől, az osztályfőnököktől előre egyeztetett időpontban, vagy megtekinthető az iskola titkárságán munkaidőben vagy a könyvtárban, nyitvatartási időben.

4.1. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A *pedagógiai program módosítását* az intézmény diákönkormányzata 2023.év szeptember hó 8.napján tartott ülésén véleményezte, melyet aláírással tanúsítok.

Kelt: Hajdúszoboszló ,2023. év szeptember hónap 8. nap

.....
diákönkormányzat képviselője

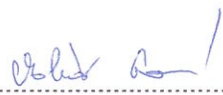
A *pedagógiai program módosítását* a szülői szervezet (közösség) 2023 év szeptember hó 8. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet (közösség) véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: Hajdúszoboszló, 2023 év szeptember hónap 8. nap

.....
szülői szervezet képviselője

A *pedagógiai program /módosítását* az intézményi tanács 2023.év szeptember hó 8.napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az intézményi tanács véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: Hajdúszoboszló., 2023. év szeptember hónap 8. nap

.....
intézményi tanács képviselője

Éltes Mátyás Általános Iskola és Kollégium Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

4200 Hajdúszoboszló Dózsa György út 10-12.

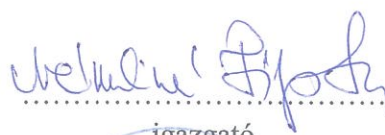
4.2. A Pedagógiai Program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék

A *pedagógiai program módosítását* az intézmény nevelőtestülete 2023.év szeptember hó 8.napján tartott értekezletén véleményezte.

Kelt: Hajdúszoboszló, 2023.év szeptember hónap 8. nap

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

.....

igazgató

4.3. Fenntartói és működtetői nyilatkozat

Jelen pedagógiai programban a fenntartóra többletkötelezettséget jelentő rendelkezések, amennyiben a fedezet rendelkezésre áll:

A 2. rész Nevelési program, 2.1. 1. Iskolai program, 4. alprogram: Tantárgyi hagyományok

- Úszásoktatásnál az oktató díja: 3 csoport X 30 alkalom X 2500 Ft összesen: 225000 Ft

A 2. rész Nevelési program, 2.1. 1. Iskolai program, 5. alprogram: Speciális programok:

- Kutyás terápia heti 3 alkalom X 32 hét X 4000 Ft/alkalom összesen 384000 Ft

A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény 26.§ (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva a fenntartó az iskola jelen programját jóváhagyja.

Berettyóújfalu

Kelt: 2023 év 09. hónap 29. nap

.....
fenntartó képviselője

Éltes Mátyás Általános Iskola és Kollégium Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

4200 Hajdúszoboszló Dózsa György út 10-12.
